Caja
A-44

~~L=1 P=8 N=7~~

Omissis veterum Thomistarum propositionibus quas erroris alij viri doctissimi notarunt ut Caietani cuius errores iusto volumine persequitur Catherinus, et Catherini, cuius propositiones haeresim sapientes omnibus fere Theologis notae sunt, operae pretium duximus in aliquas recentium Thomistarum ac potissimum Patris Dominici Bannes propositiones animaduertere quae vel errori proximae sunt vel haereticis nostrae tempestatis plurimum fauent.

Prima Propositio.

Rex Hispaniae habet priuilegium a Summo Pontifice ut possit causas Clericorum ad sua Tribunalia interim aduocare quando aliquis ex saecularis conqueritur quod eum patitur in Judice locco quod vulgo dicitur (por via de agrauio y fuerça) tunc Judices seculares poterunt iudicare ex ipsa commissione Pontificis an fiat vis vel non quae res multum reprimit Ecclesiasticorum vicarios ab insolentijs, haec Pater Bañes 2a. 2ae q. 67. ar. primo dub. 2. concl. 6. Quae Propositio quantam ministris Ecclesiae iniuriam inferat nemo non videt.

2a. Propositio

De facto posset aliquis probabiliter sustinere, quod accidentia in Sacramento Altaris existant per modum substantiae cum existentia quae antea fuerat in substantia, ita Pater Bañes primae parte q. 4. art. 2. dubio 2. ad 3m. argumentum vers. At vero.

Censura.

Hanc propositionem prima editione Commentariorum in primam partem simpliciter docuerat Pater Bañes posteriore vero editione eam reuocasse quodammodo visus est, cum adiunxit De facto posset aliquis probabiliter sustinere: eandem propositionem simpliciter defendit Salmanticae non absque graui multorum offensione et contra eam tanquam propositionem haereticam et a Concilio Tridentino damnatam multi viri doctissimi ac praecipue Pater Ludouicus Legionensis Augustinianus in publicis thesibus disputarunt. Picus Mirandulanus in q. 9. suae Apologiae scriptum reliquit hanc eandem sententiam erroneam iudicatam fuisse ab ijs viris qui Romae Innocentij 8. Summi Pontificis iussu propositiones ipsius notarunt qui omnes, ut ex Alexandri 6ti decreto in fine eiusdem Apologiae impresso constat viri fuere doctissimi tum Episcopi tum Sacrae Theologiae et Vtriusque Juris Professores. Quam ob rem Picus ipse mutauit eam propositionem de Sacramento Eucharistiae ut illud de facto Christus instituit, et credit Ecclesia tueri ausus est. in quo inquit Picus conceditur teneri ab Ecclesia quod nihil panis remanet. Et in fine quaestionis erroneum censet asserere necesse esse ut existentia seu esse panis remaneat. At hoc ipsum quod Picus et illi viri doctissimi erroneum iudicarunt non modo concedit Pater Bañes sed necessaria consequentia sequi docet: et eandem infra vocat consequentiam euidentem. Quibus fit ut haec eius opinio et Joannis Pici et omnium illorum Theologorum qui Pici propositiones animaduerterunt suffragijs erronea sit iudicanda. Et certe haec Patris Bañes opinio post Concilium Tridentinum non modo ut ait Suarius 3. parte q. 75. ar. 2. disp. 49. sect. 4. dist. 2. vers. ultimo est improbabilis et intollerabilis ex mente grauissimorum Theologorum quos hac

re se consuluisse affirmat, sed et scandalosa periculosa et plane erronea, ut nostris hore-
ticorum temporum tempestati plurimum fauens et aperte contra expressam sententiam Conc.ii Trid.ni
Sess. 13 can. 2. cuius hec sunt: Si quis negauerit mirabilem illam et singularem conuersionem
totius substantie panis in corpus et totius substantie vini in sanguinem manentibus
duntaxat speciebus panis et vini anathema sit. Ubi Conc.m illis verbis totius sub-
stantie panis et totius substantie vini comprehendit procul dubio quicquid substan-
tiale est in pane et vino, at existentia qua substantiali perficitur substantia panis
et vini, ratio substantialis est, ergo nullo modo superesse potest. Et idcirco cum
optimo adiunxit illa verba Conc.m totius substantie panis et totius substantie
vini quam et antiquiora Conc.a Romanum sub contra Berengarium Lateranen. sub Inno-
3.o et Constantiense et Florentinum solum definiuissent conuerti substantiam nimirum
quia declarare voluit quicquid substantiale est in pane et vino id totum desinere
esse et conuerti, neque enim vere conuersio totius substantie diceretur si aliquid
substantiale remaneret cum substantia et existentiam substantialem comprehendat.
Quemadmodum vere ac proprie dici non potest totam substantiam hominis esse in
verbo quamuis in eo sit tota hominis natura quia caret subsistentia hominis
creata quae modus quidam substantialis est in ipsa hominis substantia intrinsece
inclusus. Huc accedit quod Conc.m aperte id explicat cum adiungit: Manenti-
bus duntaxat speciebus, id est accidentibus, sic enim hanc vocem speciebus interpre-
tatur Conc.m Coloniense par. 7 c. 15. At si panis existentia remaneret, non
remanerent duntaxat species et accidentia panis ut definitum est a Conc.o hoc,
sed aliquid substantiale cum existentia hec de qua loquimur non sit acciden-
sed ex omnium Philosophorum et Theologorum sententia sit modus substantialis
ergo etc. Quare optime Zumel in 3.am parte q. 4 art. 2 q. sua 4.a quamuis
Patribus Dominicanis alias coniunctissimus nihil contra Patrem Bañes demonstrauit
eum qui hoc modo nostro ratiocinetur non sophistice ut aiebat P. Bañes argu-
mentari, sed plane ac vere sequi et tueri verba et sententiam Conc. Trid.ni. Et quo-
niam P. Bañes autore D. Thoma suam hanc sententiam tuebatur, postquam eius
opinionem retulit Zumel, hec addidit: Verum qui hec dicunt conuincere se
debuissent, hallucinantur n. et non intelligunt D. Thomam. Nec illud Pa-
tris Bañes effugium, Conc.m sic cum definiuit accidentia remanere, definiuisse et
remanere cum existentia: Non hoc inquam effugium eius sententiam ab errore
vindicat, siquidem aliud est accidentia remanere cum existentia sua acciden-
tali, aliud cum existentia substantie; primum n. verum est, 2.m falsum, ac pror-
sus erroneum. Neque vero ullo modo probabilis dicenda est illa sententia quae affirmat
eandem esse utriusque existentiam, cum manifeste repugnet definitioni Sacrosancti
Conc.ii Trid.ni Nec illud axioma a Catholica veritate plurimum abhorrens
ferendum est quod in Theologorum scholas P. Bañes conatur inuehere quicquid
nimirum ex aliquo principio quod in physicis probabile existimetur neces-
saria consequentia deducitur in Theologia, id etiam a Theologis probabile
habendum esse, nam ex hoc plurima contra veritatem et fidem Catholicam
sequerentur, quae mox explicabimus.

1.o sequeretur, cum in philosophia plerique Thomistarum asserant formam esse ipsam
existentiam materiae, et totius compositi, et propterea etiam accidentium, eodem pacto
in Theol.a asserere posset formam panis in Eucharistia remanere tribuendo exis-
tentiam speciebus quod est haereticum.

2.o qui

2° qui in philosophia probabilr asserunt quantitatẽ non distingui à materia, probabiliter et in Theologia asserere possent remanere materiam panis: quod est hæreticum.

3° qui maiori probabilitate affirmant in metaphysicis existentiam panis re ipsa esse ipsam essentiam et substantiã panis, hoc eodem Pris Bañes axiomate affirmare possent, relinqui substantiam panis in Eucharistia, ut per eam existant accidentia: quæ propones omnes tanqʒ hæretica à Concilijs sunt damnatæ.

4° si in misterio Incarnationis eodem Pris Bañes axiomate uteremur, fieret, ut qui probabilr censerẽt in humanitate Xpi existentiam à subsistentia creata non distingui eadem probabilitate censerent subsistentiam remanere, non ut per illam subsistat humanitas, sed existant accidentia. et eodẽ pacto quo Pr Bañes Conc. Trid. ni definitionem eludit, possent Conciliorũ definitiones eludere quæ de fide statuerunt non remanere ullam subsistentia; ~~eluderent~~ eluderent inquam si dicerent subsistentiam in Xpo remanere non ut terminet humanitatẽ sed ut det existere accidentibus, et certe in plurimis ac præcipuis sacræ Theologiæ materijs multa necessario falsa et hæretica danda essent si semel hoc principiũ et axioma quod nobis Pr Bañes inuexit in Scholis reciperetur quicquid nimirũ probabiliter dr in philosophia, id et in Theolª probabile habendum esse. cum contra potius oĩa sint axiomata ex philosophia eliminanda, quæ Theologicis ueritatibus et Conciliorũ definitionibus non consentiunt.

3ª Propositio

Si prouidentia consideretur sm̃ rõnem simplr perfectæ proudᵉ includit intrinsece non solũ rõnem mediorũ conuenientium ad finem, sed et rõnem certæ efficaciæ mediorum ad assequendum finem: quia alš imperfecta est proudª et inefficax; et oĩa media frustra sunt apposita, ex quo sequitur q cũ diuª proudª sit perfectissª, ad illam pertinet intrinsece, ut sit ratio assecutionis finis. Ita Bañes p. p. q. 22. ar. pº concl. pª

Censura

Hæc propositio Catholico uiro oĩno suspecta esse debet, ~~et nonnihil indiganda~~ cum ab hæreticis nræ tempestatis usurpetur tanqʒ potissimũ suorum fundamentũ ~~ad hoc libertatem~~ ~~conuellendã~~ ut perspicuũ est ex ijs quæ adfert Thomas Stapletonius lib. xi. de iustificatᵉ. cap. 7. cuius inter cætera hæc sunt uerba. primum negat sc. Caluinus dei prouidentiam in sola prescia quasi otiosã consistere, sed uera illa Deum ~~in~~ cunctos euentus sic moderari, ut non minus ad manus qʒ ad oculos illa pertineat: id est non solum prosciendo, sed et in destinando illam consistere, ac demũ in actu locari; non in nuda prescia. 2° eos reprehendit qui Dei prouidentiam ~~tantu~~ uniuersalem tantũ ponunt, qua uidelicet singulares effectus non impedirentur quin iuxta proximas suas causas contingenter et libere eueniant, hoc n. dicit, docere Dei potentia tantũ ~~in~~ quasi erratica, non aũ destinatione certa mundum gubernari. 3° ponit ille (Caluinus uidz) præter hanc gnãlem, specialem Dei prouidentiam circa singulas creaturas et actiones creaturarũ, quod ut aliquo sensu catholicũ est, ita in sensu Caluini

hæreticum est; vult enim dari specialem provid.am destinato ordine et a defi-
nito Dei Cons.o prmanare. 4.o addit Calvinus Dei provid.am non solu creaturas
inanimatas sed hoium Con.a et voluntates sic gubernari ut ad destinatum
ab ea scopum recta ferantur. Quo pertinet q alibi docet animos humanos
potius a motione Dei quam a motione sui arbitrij pendere. Hæc Staplero-
nius ex Calvino; quæ Calvini propones cum doctrina D.ni Bañes multum
cohærere haud dubiu est, demiq ~~certe~~ negari non pot multos ex hac eius propone
deduci errores. Ac p.um quidem ex ea deducitur nulla esse auxilia suf-
ficientia ad finem aliquem consequendum a Deo ordinata: hæc enim si Dei
auxilia finem consequunt.r efficacia nedum sufficientia erunt, sin minus
consequentur, iam ex sma D.ni Bañes, a Dei provid.a ordinata non erunt
2.o ex eadem propone deducitur, nullum a Deo dari fuisse Adamo vel
medium vel aux.m sufficiens ad perseveran. in iust.a originali; atq ita
neq Adamu neq in Adamo eius posteros a Dei provid.a ad beatitudinem
per dona Justitiæ originalis ordinatos fuisse. 3.o reprobos vel sive
Angelos sive hoies, ~~et adultos~~ ad beatitudine a qua exciderint minusq a
Deo, creatos et ordinatos fuisse; id quod Bañes ipse ~~[illegible]~~ simpliciter negat p.a p. q. 22. ar. 1. ad 4.m
4.o reprobos in via ~~vel~~ nulla gra dona accepisse, quæ sint per divy.m providentia ~~vel si acceperint ea~~
ad beat.em eorum directa ~~non fuisse~~ fuerint; ~~atq~~ hinc 5.o deducitur eosdem nec privari
beatitudine nec ulla affici poena damni, non est n. privatio finis ubi
nulla procedit ordinatio in finem. + 6.o Dei providentia ad reproborum
salutem nullos xpi D.ni cruciatus et merita retulisse, sed solum ad salutem ~~non constituum~~
et beatitud.s prædestinatorum qui soli reipsa eam cosequuntur. ~~nullu obtinentia, nec enim causa perpetuum esse~~. Demiq ex ea con-
ficitur id cuius potissimu gratia tum Calvinus tum ~~D.~~ Bañes hanc
doctrinam invexerunt, nempe liberam creaturæ voluntate non posse re-
sistere medio a Dei providentia ad aliquem finem directo + si enim vo-
luntas resisteret atq impediretur medium ab assecutione finis, tunc ~~vel~~ vel
non esset medium ad eum finem relatu a Deo, vel ~~Dei provid.a medium~~
~~illud referens non includeret assecutionem finis~~. ~~Quæ~~ qlia sint viderint alij.
quæ tamen absurda sunt valde particulares sub illa universali ~~D.ni~~ Dominici Bañes contenta minime ... divy.am provid.am intenta hæc species quod sit assequutio finis, nec ~~[illegible]~~ ... provid.m ... ad divy.m posse ~~[illegible]~~

[Margin:] P.ma et 3.a illud dictum qd Staplero. in sen. su Calvi. hæreti cu esse affirmat ~~in eadem sess. bañes usurpat. 1. p. q. 23. a. 3. dub. 3. vers. in tempore ghatam~~ ~~[illegible]~~ videlicet Dei destinato ordine et a definito Dei consilio prmanare. bañes n. solu affirmat sed procer to Sor. hi loc. adducend. 1.a Prop.e ... 1. p. q. 19. a. 10. ad 5. ~~[illegible]~~ vers. Primu est. ~~[illegible]~~ || Sed ~~[illegible]~~ eos. D.ni tangat qui reipsa salvantur

[Margin:] || atq ideo verum n. esse quod clamat Paul. Deus vult omnes homines salvos fieri

[Margin:] + quare parvuli qui pro solu originale damnantur poenam damni quæ in sola privat.e consistit ~~[illegible]~~ pati n. potSerunt

[Margin:] + qd aperte e contra oes illos sacræ Scrip.æ auth.es in qbs Deus co queritur de homini bus eorumq suæ voca tioni, et motioni resistant Isa. 11. vo cavi et renuistis Matt. 23. Joa. 6. Actor. 7. et multis alijs in locis deqbus p. p.

4.a Propositio

[Margin:] sive aut loqui ex co loqui fiat quod si voluntas 4.

Liberum hois arbitrium a Deo motu et excitatu non pot dissentire auxilio
efficaci in sensu composito; ita ut possint stare hæc duo simul, hoc auxiliu
efficax existit in homine et homo resistit dissentiendo. est D.ni Bañes p.a p.
q. 23. art. 3. dub. 3. ad finem conclusionis X. vers. tandem advertendu, et p.ra
art. 7. ad 3. arg.m ubi implicat inquit contradictione quod simul stante eius
aux.o Dei efficaci homo non consentiat Deo vocanti et præparanti; et solum
in sensu diviso concedit posse no converti, et non consentire.

Censura

Contrariu expresse definitu est in Conc.o Trid.no sess. 6. can. 4. Si quis dixerit liberu
arbitriu hois a Deo motu et excitatum non posse dissentire si velit anathema

sit

sit, et cap. 5. ut tangente Deo cor hoïs per Spiri Sancti illuminationem nec homo ipse
nihil oïo agat per inspiraonem illam recipiens quippe qui et illam abijcere pot
et cap. ult.mo eiusdem sess. cum qui doctrinam in praecedentibus datã fidelr et fir-
miter non receperit affirmat iustificari non posse: quo loco, ut fatetur ipsemet Pr
Bañes, concilium agit de aux.o efficaci praeveniente omnem actu voluntatis. g.o
de fide est voluntate illi dissentire posse si velit et gram abijcere g.o haereticũ
est asserere voluntate non posse illi dissentire atq. illud abijcere. Respondet
Pr Bañes Conc.m loqui in sensu diviso .i. quando voluntas caret illo auxilio
non aut in sensu composito hoc est posito q. in voluntate sit actu illud aux.m.
Verum haec solutio nulla est, nam Conc.m aperte loquitr in sensu compo-
sito. Etenim hae voces (dissentire et abijcere) ex propria et formali sua
notione sensum compositum involvunt. Nemo n. non vocanti sed vocanti
dissentit, g.o definitio Concilij coniungit et componit actum dissentiendi cu
motione divina; similr nemo dr abijcere quod non habet vel à nomine offer-
tur: g.o illud abijcere gram quod exprimit Conc.m componit ac iungit haec duo
nempe et quod grã offeratur et quod eam voluntas abijciat. quinimmò re-
pugnat omnino propõnem Concilij in sensu diviso veram ee, nam si divi-
dantur et separentur invicem voluntas et aux.m praeveniens hoc est si vo-
luntas ponatur absq. illo aux.o, illa quidem pot non converti et reipsa non
converteretur, non tamen idcirco diceretur dissentire aut aux.m abijcere, quamvis
verè dicatur non converti dum caret actu conversionis; nam ut verè dici possit dissentire
vel abijcere auxilium in sensu diviso, non satis est non habere consensum, quocunq. modo,
sed requiritur ut assensum non praebeat cum praebetur et offertur auxilium, quod est
illi dissentire atq. illud abijcere; quibus fit, ut si repugnat dissentire vel abijcere
aux.m in sensu diviso, hoc est quo tpre voluntati nec offertur nec datur auxilium
nulla sit expositio Bañes, alioquin pari rõne vera esset haec propositio. Possum
resistere voluntati Dei quam omnes Catholici censent haereticam et contrariam Aplo
dicenti, Voluntati eius quis resistit? hoc est nemo. Hoc aut sequi iuxta explicat.em
Pris Bañes clarum est, quia in sensu diviso fieri pot ut ~~non~~ sit id quod Deus velit,
si supponamus id Deum non velle et separemus eius voluntate à re volita, quod est
efficere sensum divisum; si g.o haec propos.o ut iacet est haeretica, quia repugnat
verbis Apli quae intrinsece sensum compositũ includunt, si dicas voces resistere,
quae voc sensum divisum excludit; procul dubio haec propositio et erit haeretica, no
possum dissentire auxilio praevenienti efficaci vel non possum illud abijcere quia
repugnat definitioni Conc.ij quae ex vi verborũ dissentire et abijcere sensum inclu-
dit compositũ et divisum excludit; non n. magis, ut ex se perspicuũ est, includit
sensu compositũ verbum resistere quã verba dissentire vel abijcere. Immo eodem
pacto Pr Bañes utrumq. verbum dissentiendi et resistendi usurpat illo verr.o ad-
vertendũ est, cum ait, homo resistit dissentiendo

Pret.a haec propos.o pugnat cum Conc.o Senonen in decreti 15. fidei con. Lutheranor praesertim

in illis verbis nec tale est. Huiusmodi Dei trahentis auxilium cui resisti non possit,
pugnat cum Aug.no lib. de spu et lrã cap. 34. de praedest. Sanct. c. 1. lib. 83. qq. q. 68.
lib. p.o ad Simplician. q. 2. l.o de don. perseuer. c. 14. et cum multis alijs locis, pugnat
cum Clemente Papa epist. 3. Decretal. de off. sacerd. cum Iren. lib. 4. con. haeres. c. 71.
cum Chrysost. homil. 19. in Genes. et homil. 22. Cum Cyrill. lib. XI. in Ioan. c.
21. Cum Ambros. seu Prosper. lib. 2. de vocat. gent. c. 4. Pugnat cum Damasceno
lib. p.o de fid. c. 18. et l.o 2. c. 30. Cum Anselm. in illa Matth. 6. Fiat voluntas tua
et lib. de concord. grae et lib. arb. c. 2. quos sequuntur oes Scholastici affirmantes
voluntatem resistere posse motioni Dei et gratiae praeuenienti. Demumqß ipsissimã
esse Pris Bañes et Caluini sniam nemini dubium erit, qui verba Caluini legerit
apud Ricard. Tapper pag. 274. haec aut excerpta sunt ex lib. 2. Instit. Caluin.
c. 3. §. 10. Si voluntatem (inquit Caluinus) mouet gratia non qualr multis saeculis tradi-
tum est et creditum, ut nostrae postea sit electionis motioni aut obtemperare
aut refragari, sed illam efficaciter efficiendo. Haec Caluinus, et P.r Bellarminus
lib. p.o de lib. arb. c. XI. eadem refert ibi. Voluntatem (inquit Caluinus) mouet grã &
hic quid inter Catholicos et haereticos conueniat. At quid displicet Caluino in
Catholicorũ sntia quam impudenter negat cum in ea multorũ saeculorũ antiqui-
tatem agnoscat? illud uiz. quod subdit. Non qualiter multis saeculis traditum
est et creditum ut nostrae postea sit electionis motioni aut obtemperare aut
refragari. quibus Caluini verbis apertissime exprimitur haec ipsa de qua loquimur
Pris Bañes sententia, et ille Catholicae fidei et ueritatis hostis acerrimus fatetur
hanc multorũ saeculorum fidem esse Voluntatem posse refragari motioni gratiae
praeuenientis. Et in eodem sensu composito quo Prem Bañes supra locutum
ostendimus hic loqui Caluinum indicant et aduerbium (postea) usurpatum ab
illo, q supponit motionem grae de qua antea egerat, et uerbum refragari quod
sensum compositum includit, Quae Pris Bañes opinio cum Caluini errore ut
oibus uidere est non consentit modo sed idem omnino est; hanc aut Caluini doctrinã
à Trid.na Synodo fuisse damnatã loco à nobis allato ex actis eiusdem Synodi
perspicuum est. Nec sat est dicere pro snia Pris Bañes Motioni diuinae
liberũ arb.m resistere quidem posse sed illi posita nullum posse resistere arb.m
non hoc inquã satis est, tum quia hanc resistendi pot.am nõ concedit P.r Bañes † hanc
ipsam sntiam à Trid.na Synodo scribit fuisse reiectam, apponamus verba ipsius
Ioãis ex lib. de praedest. p. 2. de lib. arb. pag. 103. editionis Louanien. anni 1555.
Caeterum quia non desunt modo homines quamuis oi pietate praediti alij de lib.o
hois assensu dum iustificamur quam nos sentientes ac ideo huius Oecumenici
Concilij clarissimam doctrinam obscurare quodammodo conari uideantur, dum
dicunt, hominem habere libertatem arbitrij ut excitationi admonitioniqß diuinae
resistere possit, sed ijs inspirationibus atq monitionibus suppositis nullũ resistere
arbitrium. Obscurare aut dixi quoniam ex dictis R.mi D. Hieronymi à Bononia
Sedis Ap.cae Nuntij dignissimi nec non Archiepi Corsani professoris Theol.ae peritiss.

† Tum quia Ioañes à Bononia Can.s Louaniensis

atq

atq sacri Palatij Magri eximij apud Carolum Imperatorem Quintum cognomento Maximum residentis eandem opinionem in sancta Tridentina Synodo fuisse summa diligentia à Patribus discussam, et tanquam minus probabilem optimo Iure percepi reiecta. Haec ille.

5.a Propositio.

Collatio auxilij efficacis est cā adaequata et sola conversionis in Deum ita Pr Bañes p.a par. q. 23. art. 3. dub. 3. post concl. in ad 6.m arg.m fol. 420. vers. at vero, hic sic ait aliqui existimant collationem divini auxilij efficacis non eē causam adaequatam conversionis in Deum quia non est sola causa eo q. simul concurrit liberū arb.m cum divino aux.o Ho- haec solutio quibusdam Theologis valde placet, nobis tn placere non pot. Haec ille, ex quibus manifestè constat contrariam propōnem illi placere quae affirmat collōnem divini auxilij efficacis esse causam adaequata et solam conversionis in Deum cuius propōnis hanc affert rōnem, quia nimirum ipsamet concurrentia lib. arbitrij effectus est necessario consequens necessitate consequentiae ex divino aux.o efficaci.

Censura.

Eadem penè propositio usurpatur ab haereticis nrae tempestatis qui affirmant Deu solum cām esse nostrae conversionis ut omnem actiem nrae voluntatis excludant liquet ex Calvi. apud Ruard. pag. 282. qui hoc habet, Perperam eos facere qui sic inter Deum et nos partiuntur ut obedientia piae voluntatis quae Dei gra assentitur, ad nos transcendant, cum proprium sit opus Dei. Haec Calvinus, qui cum conspirasse videtur Pr Bañes cum reprehendit negantes Deum esse causa solam et adaequatā conversionis; et eodem ambo utuntur fundamento, nimirum voluntatē, cum facit, non ex se facere sed quia Deus facit ut faciat quae verba ex Aug.o sumpta in falsam snām suo more detorquet Calvinus, propterea ex rōne qua utuntur ambo manifestè colligi utriusq snā, nam si Collatio (inquit) Pr Bañes divini auxilij efficacis est adaequata causa conversionis vel sola praevia nrae conversionis in Deum, g.o praeter Deum non erit alia cā conversionis, nam causa adaequata vel sola cuiusmodi ex horum snā Deus est, quam liber aliam causam excludit, atq ideo voluntas nullo modo erit cā conversionis; quia, scz, ipsa efficientia voluntatis est solius Dei effectus, et auxilij efficacis quo aux.o voluntas determinatur ad agendum, at hoc eadem ferè Calvinus ut late refert et impugnat Ruard. pag. 274. non longè à princ.o quae apertè sunt erronea.

6.a Propositio.

Negatio auxilij efficacis causa est non conversionis in Deum quatenus est pura negatio entis. Haec Bañes p. p. q. 23. ar. 3. d.o 3.o ad 6. arg.m vers. pro cuius intelligentia. ubi cum haec ponit verba, apertè loquitur de cā et adaequata, cum sic dicat. Nihil verendum est concedere, quod sicut divinum auxilium est cā efficax grae et conversionis in Deum, ita negatio auxilij efficacis causa est non conversionis in Deum; at paulo superius idem dixerat verbis praecedenti propōne adducti aux.m efficax esse cam, et adaequata, et solam conversionis; ergo eius negatio apud ipsum est cā adaequata, et sola non conversionis.

Censura.

Haec propositio minimum est erronea cum Osea c. 13. dicenti, Perditio tua ex te Israel, tantummodo in me auxilium tuum; aperte contradicat. Oseas enim non conversionem seu perditionem in Israele refert tanquam in causam non autem in negationem auxilij: si enim efficacis auxilij negatio esset adaequata causa non conversionis; perditio hominis in Dei potius voluntate nolentem illa auxilia praebere, quam in humanam voluntatem reijcienda esset, ut verius dici posset, perditio tua ex me Israel, quam perditio tua ex te.

Contradicit praeterea Sanctis Patribus ut Hilar. in psal. 118 in illa verba, inclina cor meum Deus in testimonia tua; ubi impiae voluntatis esse dicit existimare propterea se ea, quae sunt credentium propria, non consequi quod sibi a Deo indulta non fuerint. et hanc nominat impiam excusationem. Contradicit Augustino lib. 2. de peccatorum meritis et remiss. c. 17. apertissime ibi, Scio ad correctionem meam pertinere, quod minus a te adiuvet, et post aliqua. Nullius proinde culpae humanae in Deum referas causam, et lib. 4. confess. c. XI. maxime in illis verbis Non deseritur amor, si ipse non deserat. Contradicit Fulgentio lib. 1.o ad Monim. c. 28. ex Augustino potissimum eo loco, ut non adiuventur a Deo, in ipsis causa est, non in Deo. Contradicit Prospero 2.o de vocat. gent. c. 19. praecipue in illis: Secundum eas mensuras, quibus Deus dona gratiae specialibus novit cumulare muneribus, ut qui exortes gratiae fuerint, de sua nequitia coarguantur, et qui eius lumine enituerint, non in suo merito sed in Domino glorientur, et cap. 26. de eodem lib. hoc dicit, de sua habens mutabilitate, si deficit, de gratiae opitulatione si proficit; quae opitulatio per innumeros modos, sive occultos sive manifestos, omnibus adhibetur; et quod a multis refutatur, ipsorum est nequitia, quod autem a multis suscipitur, et gratia est divina et voluntatis humanae.

His plurima alia Sanctorum Patrum testimonia adiungere supersedeo, ut brevitati consulam. His accedit, quod doctrinae illi consentit haec propositio, quam hoc potissimum tempore, amplectuntur haeretici, et qua Deo maxime adscribunt omnes culpabiles omissiones. At subdit (inquies) Danes, Non quatenus conversio est privatio, verum haec particula eius sententiam errore non liberat. Primo quia eodem loco cum negatione auxilij causam esse non conversionis affirmasset, statim id explicavit his verbis, Hoc modo dicitur Deus excaecare et indurare, negando illud auxilium efficax; Ex qua negatione statim sequitur, necessitate consequentiae quod aliquis non convertatur. Hoc ille. Ergo eius sententia est Deum, negando auxilium efficax, causam esse excaecationis et indurationis: Quae et omissionis conversionis nemini dubium est non ad negationem, sed ad privationem auxilij referenda esse: Et ex consequenti fatendum Deum causam esse non conversioni, ut privationis. 2.o quia contradictionem involuit haec propositio aliquis est causa negationis formae in subiecto quod illius capax est natura, et tamen non est causa privationis, siquidem nemo potest esse causa negationis lucis in aere, quin idem sit causa privationis eiusdem et tenebrarum, vel causa negationis visus in animali, quin sit causa excaecationis. Nam privatio (ut perspicuum est) supra negationem addit tantummodo aptitudinem seu debitum in subiecto percipiendi formam: qua qui privat subiectum eam formam capax natura exigens, hic procul dubio dicetur causa privationis illius. Nunc ita urgeamus, Deus

ex

Contradicit et Ecclesiastico c. 15. dicenti ne dixeris per Deum abest; staret aut per Deum ne[c] conversionem, siquidem per Deum stares, ut non dato auxilio efficaci cum eius negatione causam non conversionis in Deum.

ex ima Patris Bañes est cū negationis conversionis in homine qui det illam haere quo est cū privationis eiusdem, si quidem negatio forma quae inesse debeat, privatio est.

7.a Propositio.

Deus ab aeterno statuit voluntate vel absoluta vel consequenti non dare oībus supernaturalia auxilia utē eis qui re vera non erant recepturi. 2 [illegible] 1.a p.te q. 23. art. 3. d.o 3. concl. x. et ut ex toto illo d.o 3.o aperte constat universe loquitur non solum de aux.o vocationis congruo sed de omni auxilio et sufficienti et efficaci tū quia generatim loquitur de auxilijs supernaturalibus quibus oīa et singula comprehenduntur tum quia id probat hac rone, in tempore ita res habet q aliquibus nō est datum aux.m supernale ergo ita ab aeterno Deus statuit non dare illis tale aux.m

Prot.a in propositionibus typis excusis Salmanticae 12. Jan. ij anno 1591. quibus P.r Bañes praefuit in quinta ex ijs propone hoc habet, non oī omnes recipiunt auxilium efficax quo convertantur, et infra. Hui huius auxilij subtractionis causa extra Deum quaerenda est, quare hoi eius sensus est, et ab ipso multis locis manifeste explicatur, Deum ab aeterno voluntate absoluta et ex se ipso non ex praevisione aliculus repugnantiae liberi arbitrij decrevisse non dare aliquibus auxilia sufficientia, decrevisse et non dare aux.a efficacia seu physicum concursum ad conversione hiis qui actu non convertuntur, sine quo concursu nec auxiliū efficax, nec sufficiens esse pot.

Censura

Hanc propone non modo periculum et offensionem pijs auribus creare sed et causa praebere desperationis et intermissionis bonorum operum nemo non videt, et propterea multorum errorū fontem esse quos haeretici nri temporis sequuntur. Certe hinc p.o oritur Deum hiis omnibus qui de facto non convertuntur, et iustis qui aliquando non bene operantur negare sufficiens aux.m quo convertantur aut bene operentur, con.t Paul. 1.a ad Timoth. 2. scribeti, Deum velle omnes hoies salvos fieri, con.t et Sacrae Scripturae et Bañes qui Deum nemini sufficiens auxilium denegare tanquam principium sine controversia certissimū affirmant, atque id inde oriri haud dubium est, siquidem voluntate immutabili et ante praevisionē determinationis voluntatis humanae statuit Deus non conferre illis auxilium necessarium praedeterminans voluntatē quo oino necessarium ponit Bañes ad hois conversionem, sicut enim si nollet Deus producere in oculo species aut lumen in aere quae ad videndū oino requiruntur homo non haberet necessaria ad videndū, ita nisi detur illis oībus aux.m praedeterminans voluntatis quod necessarium est ad conversionē, et consensu, quo auxiliū eius sinunt, negantur illis, sufficiens aux.m, cum non minus necessariū sit auxilium tale ad conversione, et consensus operari, quam ad videndum sint lumen et species, Conf.r nam si eximio P. Bañes aux.m efficax nihil est aliud qz concursus physicus Dei antecedens actum et praedeterminans voluntate ad certum actū eliciendum, iam non minus necessariū erit hoc aux.m efficax ad conversione, qz sit necessarius concursus physicus Dei ad motū localem creaturae, sed si Deus statueret independenter a voluntate creata non dare concursū physicum ad motum localem tunc vere homo careret auxilio necess.o nempe concursu Dei potissimum requisito ad motum localem; ergo pari rone si Deus

Margin: cuius ratio est, quoties aliquis caret aliquo principio necessario ad actū aliquem producendū, nec est in eius potestate illud sumere qd. voluerit eo ipso caret principio sufficienti ad illum actum ut in exemplo proposito perspicuum.

Si n. quis sit in loco tenebroso ex quo exire n. potest, et si habeat vitalem videndi potentiā, tamen caret lum.e qd ad videndū nec.m e, et specie ad videndū nec.o requisita dici n. pot sufficiens habere videndi principium, praesertim cum et careat potest.e exeundi ad locū ubi lumen effulgeat. at si Deus absoluta volunt.e statuit n. dare [illegible] aux.a eis qui reipsa n. erant recepturi, id est ante praevis.m voluntatis eorum seu independenter ab eorum volunt.e ut ipse docet, et hoīs vol.s sine divi. aux.o et determinat.e nullo m.o possit converti cū illud sit oīo nec.m antecedenter ad actū volunt.is consequenter aperte efficitur eos n. habere princ.m sufficiens ad convert.m aut alios actus [illegible], praesertim cum in eorum potest.e n. sit habere

libere hge nec.o auxilia q.d volhaint, ~~nec absq pecc.o [illegible]~~ et dig.o praedeterminat. hac qua oia necess.a ex eis, tren. con f. 1.o no voluntas qd. caret intellect.e n. hct sufficiens p.c.d volendi, in intellectu ad voli.t.s e necessario requisita Ce si ~~[illegible]~~ illa auxilia et dei praedeterminatio sunt necessaria ~~[illegible]~~ qd. h.o illis caret eorq. deg volunt.e ab.to volens ac no conferre nec determinare ~~[illegible]~~ voluntas n. habebit p.i c.d sufficiens ~~[illegible]~~ ad bene et sancte operandu consp.i 2.o

independenter a voluntate humana denegat auxilium efficacem id est physicum concursum, et motionem praerequisitam ad conversionem vere homo caret aux.o requisito et necessario ad suam conversionem cum absque eo conversio esse nequeat. 2.o hinc efficitur ut alia brevitatis gra omittam, non esse hominem adstringendum quod non convertatur et urgente praecepto, immo quod ~~maius~~ ē ei praeceptum conversionis imponi non posse, nam si in hoc statu no est posse converti; siquidem in hoc statu non est habere necessarium illud auxilium, et nec esset fit deseratur nec hominem adscribi poterit quod non convertat, imo nec poterit ~~nec~~ praecepto ad con-

versione obligari. vel certe ~~efficacit~~ praecepta Dei esse ad implendum impossibilia contra definitionem Tridentini. sess. 6. cap. XI. et can. 18. praesertim ibi nemo temeraria illa et a Patribus anathemate prohibita voce uti debet, Dei praecepta ad observandum esse impossibilia, nam Deus impossibilia non iubet sed iubendo monet cuius mandata gravia non sunt. Quod n. est aeque impossibile ac sine concursu Dei et efficacis auxilio divino exequi praecepta. Demum infitiari nemo pot. ex hac doctrina sequi hominem prius a Deo deseri, quam ipse deserat Deum, quod adversatur illud Osea 13. perditio tua ex te Israel et hebraist. 13. nedum per Deum stabit et definitioni Trid.nae Synodi sess. 6. c. XI. cuius illa sunt, Deus namque sua gra semel iustificatos non deserit nisi ab eis prius deseratur; quo loco non solum de gra habituali sed de quocumque aux.o gra Concilium agere constat ex fine, quem Conc.um in eo capite propositum habuit, quippe adhortari homines voluit ut divinae legi obtemperarent. Et constat praeterea ex ipsa capitis inscriptione et contextu, ergo hanc gratiam seu auxilium necessarium nemini Deus negat ~~praeterquam illi~~ qui deum antea non deseruit. Hoc ipsum confirmant illa cap. 13. eiusd. sess. Deus nisi ipsi illius gra defuerint sicut coepit opus bonum ita perficiet, et quae ~~[illegible]~~ supra propter ~~[illegible]~~ ex Hilar. Aug.no Fulg. et Prosper. adducta sunt. Videant igi. hanc fidei censores an hac maior aliqua derelictio fingi possit, Deum scz ante praevisionem cuiuscumque determinationis voluntatis nolle homini id auxilii conferre sine quo homo converti non possit, nec gravi tentationi resistere, nec bene operari.

Aut. n. infideles qui ppter peccata contra legem naturalem privantur notitia rerum fidei, no peccant q. virt.s fidei qui credendo no titia rerum fidei merito no censentur hcre prid. sufficiens ad credendu. ita et permiss.a qui ~~no [illegible]~~ qua caret illo priori determinat.e et aux.o dei n.o peccant q.i virtutem [illegible] penit.a qui illo aux.o et determinat.e carentes n. hent suffi ciens pic.d ad se convertendu nec illud hcre sibi e in eorum potestate.

8.a Propositio

Deus praedeterminat efficaciter voluntatem ad actum peccati secundum entitatem vel quoad materiale. Defendit propositionem hanc magister Bañes Salmanticae ut testantur Salmanticenses oes tum Doctores tum scholastici qui saepe cum eam illae defendere ~~interfuerunt~~ tunc fuerunt, quique eam impressam viderunt inter conclusiones typis excusas Salmanticae 7.o Xbris anni 1594 quas si opus fuerit exhibemus ~~in Coenobio S. Stephani Patrum Dominicanorum~~ concl. 3. hac habentur.

Futura contingentia certo et infallibiliter cognoscuntur a Deo ~~et~~ in determinatione sua voluntatis qua absolute et ante praevisionem operum praedeterminavit quoad substantiam et singulas circumstantias particulares, omnes actus liberos, supernaturales et naturales, immo et peccata quoad eorum materiale. Et sane aliud dicere non potuit nisi secum pugnare vellet qui cum alibi saepe tum vero p.a p.te q. 14. ar. 13. dub. ulto. sub finem solvens p.i arg.i vers. ad hoc ondens, nulla causa secunda, inquit, potest operari nisi sit

a p.a

[Similia ~~sed~~ paulo superius ~~vers.~~ vers. daiterius explicuimus.]

à p.ª efficaciter determinata, ergo et voluntas quando eligit actus peccati cum sit causa secunda, et q. 19. ar. 10. dub. 1. circa solutionem 5. arg.ti vers. p.m est. ait divina providentia infallibilis praedefinitio quae omnem bonam operationem liberam praedefinivit immo et omnem operationem in quantum bona est. (addit hoc ne malas operationes excludere videri posset quod et et ipsae qua rone sunt entitates quaedam, bonae sunt essentiali seu transcendentiali bonitate) et q. 23. ar. 3. dub. 2. post concl. 2. vers. et haec doctrina, totus in eo est ut explicet quo pacto in sua entia bona sit voluntas Dei [qua est volens et efficiens causa actus odij dei:] ~~comparata ad eandem ipsam actionem malam~~, rone cuius voluntas creata, à Deo [et ipsa] ~~praemota et prae~~determinata [ad illam actionem] mala est. Nec ab eo dissentiunt alij Pres Dominicani qui hanc eius sniam in alijs conclusionibus typis item excusis sic expresserunt ut materiale peccati sm quod entitas quaedam realis est ab ipso Deo producatur, et ad hoc voluntas à Deo praedeterminetur non tamen ut materiale peccati est. & [denique ceteris in solo sequitur. f. Petrus de Serrera Salmantic. in suo tract. de auxilijs. 1. p. q. 19. dub. 8. Sic autem se asserere. deus auxilio] **Censura** [intrinseco efficaci physico et praedeterminante inclinat voluntatem ad substantiam actus intrinsece mali, prius quam ipsa voluntas se determinet, et ad illum inclinat, convertit etc.]

[Habet nostrates nos. et his similia.] Doctrina huius propositionis ut esse [impia et] erronea tum quia adversatur Conc.º Arausicano 2 can. ult. et Trid.m sess. 6. can. 6. tum quia nihil discrepare ~~ne~~ ab haereticorum doctr.ª qui asserunt Deum esse causam peccati. negant illi quidem Deum peccare, negant et Deum ee cam ut nos peccemus ut ex ipsissimis eorum verbis ostendit Bellarmin. lib. 2. de stat. peccat. c. 2. et seq. 3. et 4. Verum cum asserant Deum movere hominem ad actum peccati iure opt.º ab Ecc.ª damnanti tamquam asserentes Deum ee cam peccati. Nam quo pacto inficiari hoc poterit qui illud asserat? certe Ecc.ª quae in his praecipue rebus spiritu S.ti luce non destituitur nunquam eos hoc nomine condemnasset, si illo posito negari hoc posset. Et sane si qui solo consilio ad actionem invitat quae sine peccato effici non pot, causa peccati, et est et dr: qua rone effugiet quin Deum dicat esse cam peccati, eum si posuerit scientem volentemque vero et physico influxu efficaciter praedeterminare voluntatem ad actus qui peccata sunt? si Jacobi p.º vel eo solum nomine unusquisque dr tentari à concupiscentia sua abstractus et illectus, q. ea solum allicit voluntatem ad eliciendam volitionem boni delectabilis ad quod ipsa ~~propendet~~. Qua rone inficiabitur potiori rone à Deo tentari homine cuius voluntatem ad eandem eiusdem obiecti volitionem efficaciter determinat? Quod certe ibi Jacob. diserte negat, cum inquit, ipse, scz Deus, neminem tentet. Et quidem hac efficaci praedeterminatione potest nulla ratio afferri pot cur non multo magis ad peccandum voluntatem moveat Deus qz Diabolus; hic n. ad consensum allicit proponendo rones obiecti delectabilis; at vero ~~Dgr~~ ut Bañes ipse concedit efficaciter et physice praedeterminando voluntatem ad volitionem eiusdem obiecti hac ui ac efficacitate cui resistere voluntas non possit. Hoc aut maius dino est qz proponendo [rat.es] ~~rationibus~~ allicere, Demique hanc Dei praedefinitionem et praedeterminationem qui asserere velit peccata tollat necesse est: neque n. cohaerere illa possunt Deum voluntate absoluta et immutabili praedefinire ut Petrus habeat actum odij Dei et Petrum in eo actu peccare; nam profecto eo ipso q. quis ad divinam se voluntatem componit eamque exequitur peccare nulla rone pot. ~~Adde, quae~~ contra hanc sniam qz plurima ex sacris Lris, Concilijs, et Patribus colligunt Waldensis lib. p.º doctrinalis fidei a cap. 23. Ruard. art. 7. ~~cont. Luther~~ Bellarmin. toto fere lib. 2. de ca peccati, et Greg. Valent. tom. 2. Theolog. disput. 6. q. 9. puncto p.º Stapletoni. et multi alij.

[adde hic ora magis urgens sniam Bañes. 1. p. q. 48. a. 1. et q. 49 a. 2. existimat enim rat.m formalem peccati esse positivam v. g. in odio dei, ergo ipso physice] [Et si deus ~~determinat et~~ praemovet et determinat volunt.m ad omnem rat.m positivam quae è in peccato movet et determinat ad malitiam quae iuxta eius sniam ratio quaedam positiva est.]

9.ª Propositio

+ In iustificatione impii contritio, quae est dispositio ad gratiam, est satisfactio quaedam iustitiae specialis virtutis pro offensa contra Deum commissa, et non solum pro poenis purgatorii. Verba haec sumpta sunt ex Bañes 1.ª par. q. 21. sub fin. quibus non obscure concedit peccatorem per contritionem qua se disponit ad gratiam satisfacere ex iustitia pro culpa mortali et poena aeterna

Censura.

+ Est haec propositio contra Paulum qui ad Rom. 3 et 5 ad Ephes. 2 ~~ad Tit. 3~~ et saepè alibi diserte astruit hominem iustificari gratis et remissionem peccati non esse ex operibus nam profecto si ei qui contritionem habet ex debito Justitiae Deus peccata condonat, iam non gratis sed ex ipsis met operibus et ex iustitia diceretur iustificari. Est et contra Patres qui in Dei misericordiam referunt quod per poenitentiam peccata dimittat, legatur Chrysost. hom.ª ~~37~~ 27 in Gen. tom. 2.ª in posteriore ad Corint. epist. 5. ad Theodorum lapsum et denique homil. ~~50~~ 80 ad populum in qua praeter alia haec scripta reliquit Ex Domini clementia, ne tuae confidas poenitentiae; si sola foret poenitentia (quandoquidem permittit tanta nequitia peccata delere) iure timeres; sed postquam cum poenitentia commiscetur dei misericordia, confide. Aug. in Enchir. cap. 65. lib. de ver. et fals. poenit. c. 3. ~~ubi praecipue loco misericordia(m) movet non iustitiam~~ Hier. epla 46. Concil. Francofordien. epla ad epos Hispaniae Ambros. 1.º de poenit. c. 4 Fulg. epla 7. c. 7. aliique quamplurimi apud Suar. tom. 1.º in 3 part. D. Thom. disput. 4. sect. XI. d.º 2.º etsi ex debito iustitiae iustificatur is qui contritionem habet, ut Bañes opinatur, dici non potest iustificari gratis et ex misericordia ut Paulus et Patres asserunt, neque enim gratis id remitti potest pro quo ex iustitia quis satisfecit nam temporalis poena pro qua ex iustitia satisfecit iustus non aliam ob causam dici nequit gratis remitti nisi quia nequeunt illa duo coniungi ut illud idem gratis remitti dicatur pro quo ex iustitia satisfiat, et sane cum dispositio ad primam gratiam et remissionem peccati sit ab eo ut nondum grato nec libero à peccatis non potest esse tanti ut ex iustitia Deo satisfaciat, p. Pr. merito D. Med.ª [illegible] 3 p. q. 1. a. 2. d.º 2. [illegible] 8. ad med.
Sane [illegible] docet [illegible] D. Pau. [illegible] definitus in Concilio Melib. [illegible] Delas. Verba Bañes [illegible] evidenti [illegible] Segui [illegible]
[illegible] plane [illegible]

X.ª Propositio

[illegible] idem Med. [illegible]

× Est haec X.ª propositio de ratione formali libertatis eaque desumpta ex eodem Bañes 1.ª p. q. 19. ar. 10. in solutione ad 1.m arg.m ubi vult ad libertatem voluntatis et liberum eius usum nullam requiri indifferentiam potentiae ad operandum vel non operandum nec in intellectu nec in voluntate sed solum in ipso obiecto extrinseco vel medio in ord.e ad finem. sic enim docet illo art. X. ad 1. arg.m vers. 3.m documentum et paulo

+ inferius, observandum est, ait, quod indifferentiam collocamus in ipso obiecto indicato, non autem oportet ut in ipso intellectu vel in actu ipsius indifferentiam esse intelligamus

× nec ita multo post vers. Priorita(s) quotiescunque ait actus voluntatis oritur ex praedicta radice iudicii, semper erit liber, unde quicquid antecesserit vel comitabitur vel supervenerit ad actum voluntatis si non tollat iudicium illud medii respectu finis, non destruit libertatem operationis, qua stante definitione actus liberi necesse est actum esse liberum. Hanc doctrinam tanti facit ut dicat esse potissimum observanda, quare eandem repetit ibidem vers. sed dices et vers. 1.m est. neque [illegible]

discrepat

discrepat quod p.ª part. q. 23. art. 3. post 10. concl. not. tandem advertendum est
concedit liberũ arb.m motum et excitatũ a Deo non posse in sensu composito loc
est posito ipso auxilio efficaci dissentire Deo, quin et q. 23. art. 3. dub. 3. ad 6m
argm concurrentiam lib. arbitrij dicit esse effectũ necessario consequendũ ex divi-
no aux.º efficaci. Quibus oĩbus in locis suam de ratione formali libertatis sniam ex-
plicat eaq. demũ est, ad libertatem et liberum eius usum non requiri aliquam
indifferentiã nec in intellectu nec in voluntate.

Censura

Haec propositio magnopere favet haereticis nri temporis et parũ aut nihil distat ab
eorũ errore qui negant libertatem in nobis oppositã necessitati, et constituunt
voluntatem ad unum determinatam. Nam q. magnopere faveat haereticis nri
tpis nulli dubium esse pot. qui quid illi sentiant, quid dicant intelligere voluerit,
etenim nunq. illi negant ut refert Bellarm. l.º 4. de lib. arb. c. 14. homines cum
aliquid agunt habere plenum atq. perfectũ usum rõnis ac proinde nunq.
tollunt judicium illud de medio indifferenti, quo solo posito contendit Bañes
esse in voluntate libertatem. Haec sunt Kemnitij Calviniani apud Stapleto-
num lib. 4. de iustific. c. p.º verba, Novi motus, quos Deus operatur in conver-
sione, non imprimuntur in mente et voluntate sicut cerae imprimitur sigillũ;
nec sic operatur gratia ut conversio ipsa sit brutum aliquod in corde sine motu
et actione aliqua mentis et voluntatis, nec est violentum aliquid sicut saxum
impellitur, neq. est enthusiasticum aliquid, sicut arreptitij olim reddebant
oracula, quae nec intelligebant, nec meminerant,^ alr Faber utitur instrũ inanimato
alr Spus Sanctus operatur conversionẽ in mente et voluntate, facit enim ut
intelligamus et velimus. Vult igr Kemnitius perfectũ rõnis usum in intellectu
nostro reperiri, nec ullus afferri auctor pot. qui dixerit huius haereticos ne-
gasse Judicium illud, et indifferentiam medij quam solam Bañes ad liber-
tatem sufficere defendit.

^ Sed quia conversio ipsa est motus quidã et mutatio in intellectu et voluntate, necessariũ est ut in vera conversione sint motus aliqui, et affectiones quibus incipiat fieri applicatio quaedam voluntatis, et mentis ad Deum.

Quod cum defendit illud et defendat necesse est, nec Lutherum nec Calvinum nec ceteras Xpianae
Reip.cae pestes in doct.ª de arbitrij libertate quicquã lapsos esse, nihil n. Bañes ad libertatem
requirit q. ipsi non ultro concedant. Nam quid requirit Bagnes? qui non sustulerit, inquit,
(loco superius allato) iudiciũ illud intellectus circa mediũ respũ finis non destruit libertatẽ.
Immerito igr Conc.m Trid.m sess. 6. illos condemnavit. Adde q. Ecc.ª universa erraret dum
eos in hac de libertate materia ab Ecc.ª catholica doctrina aberrasse constituit, neq. vero dici pot
ideo solum damnari q. negarint voluntatẽ concurrere active ad suos actus, id autem
Bañes nunq. negasse, nam praeterq. q. nec ipse Bañes in illa sua descriptione
libertatis huius activitatem expressit. Haeretici quidem certe illã non negant, nam
Calvinus apud Ruard. art. 7.º iuxta edit.em Lovanien. anni 1575. pag.ª 282. vers. ad
scripturã, ita inquit nos operamur sed Deus efficit operari et infra certũ est nos
facere cum facimus sed ille facit ut faciamus praebendo vires efficacissimas volun-
tati. multaq. in hanc sniam similia verba, quae refert Ruard. art. 7.º pag.ª 269. vers. et S. Aug. de praedest.

quam libertate et pag.ª 273. uers. cũ igr et Bellarmi. l. 2º ~~de stat. pec. c. 23 uers. idem~~
~~auctor ex ipso Caluino et~~ l.º 6. de grã et lib. arb.º c. 9. de Caluino et Kemnitio loquens
sic ait, 2º docent uoluntate nrãm in pietatis operibus sic agi à Deo ut non posset
non agere, et quamuis ipsa quoq3 concurrat actiue qm ipsa est quae actione producit
et quamplurima alia quae conuincunt illos actiuitatem uoluntati tribuisse, Et
idem Bellarmi. l.º 2º de ~~agree~~ amissione grat. et stat. pec. c. 3 uers. atq3 hoc ex Theodoro
Beza tum Stapleton l.º 4. de iustif. c. p.º ubi praesertim de Luthero sic addit, de
hac re nec Lutherus ipse unq3 dubitauit quin in conuers.e mentis et uoluntatis
in Deum aliqua esset actio, et agitatio intellectus et uoluntatis spontanea sit et nõ
coacta; conuersio n. est actio, et q uoluntas agit sponte fit. Quae cũ ita sint negari
nõ pot quin heretici et perfectum iudiciũ intellectus concedant, quo de medijs
indifferentibus iudicetur, et uoluntati actiuitatem et praesupposita efficaci Dei
praedeterminatione; nec aliquid ex ijs negare quae Bañes ad libertatem docuit
esse necessaria; nihil igr est in quo sñia Bañes cũ sñia hereticorũ nri temporis
non congruat, quo posito alterum eorum necess.º est dicen. uel ~~[illegible]~~
satis dignam cam non fuisse cur Heretici illi à Conc.º Trid.no damnarent?
uel eand. magro Bañes notam ee inurendam, et sane uel hoc Bañes uerba
stante iudicio rationis quicquid antecesserit uel comitabitur uel superuenerit
non destruere libertatem satis sunt ad Catholicã de hac re ueritatem
destruendã, et hoc n. necessario infert q tantopere Catholici extorquere
conantur Heretici, determinatione sit qua omnis uoluntati indifferentia eri-
piatur, ut ad operand. uel non operand. potentia auferatur eiq3 operandi necessitas
inducitur, nihil impedire libertatem. quo posito Heretici, parta ut putant
uictoria, triumphant et clamant lib.m hois arb.m rem esse de solo tit.º uel po-
tius titulum sine re. Quod si tantopere cum Hereticis conuenit hac sñia
satis constat quã non posse cum Sacra Scriptura consentire quae libertate
uoluntatis humanae semper explicat tum per indifferentiã ad utramq parte,
tum per potestate faciendi et non faciendi, tum per dominium in ipsũ actũ
quod eam indifferentiã includit, quam Bañes funditus euertit. sic Genes. 4.
Deuteron. 30. Josue ult.º 2º Reg. 24 et potissimũ Eccles. 15 eo in loco Deus ab
initio constituit hominem, et reliquit illum in manu Consilij sui & et infra
apposuit tibi aquam et ignem ad quod uolueris porrige manum tuam. Ante
hominem uita et mors bonum et malum. Quid ad indifferentiam libertatis
asserendam dici potuit expressius? Ad quod Eccles. 31. Inuenis iusti laudes
illa recenseret quia potuit transgredi, et non est transgressus; ~~et~~ facere malum
et non fecit; et recentis alijs in locis: quae postq3 in hanc sñiam attulit
Conc.m Senonen. c. 15 in hoc uerba concludit. Percurrenti Sacram Scripturam
passim obuium est q liberũ utramuis in partē hois arbitriũ asseueret. At li-
bertas hoc utramuis in partem quã Conc.m et scriptura tuetur nec cum deter-
minatione ad una tantu partem esse pot quã Bañes satis esse dicit nec sine
indiffer.a quã nos ponimus. Sed adhuc clarius Conc.m Trid.m sess. 6. c. 5. quippe
non satis habuit libertate arbitrij communire sed id et in quo illa consisteret
ea ome definit. Ut qui per peccata a Deo auersi erant, per eius excitantem atq3 ad-
iuuante

iuvantem gratiam ad convertendum se ad suam ipsorum iustificationem eidem gratiae libere assentiendo et cooperando disponantur. Hactenus humana libertas eiusq. liberum usum satis clare asseruit. Tum vero ut illius modum et indifferentiam explicaret hac addidit. Vt tangente Deo cor hominis per spiritus sancti illuminationem nec homo ipse nihil omnino agat inspirationem illam recipiens quippe qui et illam abijcere potest. Igitur eam indifferentiam Concilium requirit qua voluntas inspirationem tum recipere possit tum abijcere. Quam doctrinam sic approbavit Concilium adeoque ad salutem consequendam ducit esse necessariam, ut eam can. 4. in hunc modum confirmet: si quis dixerit liberum hominis arbitrium a Deo motum nihil cooperari et nec posse dissentire si velit anathema sit, et cap. ult. eiusdem sess. eum qui traditam de iustificatione doctrinam fideliter ac firmiter non receperit affirmet iustificari non posse. Est praeterea doctrina huius propositionis communis omnium Patrum et Scholasticorum, immo in hac quam diximus indifferentia constituere hominis libertatem ita expresse Clemens epist. 3. de offo Sacerdotum. Iustin. mart. Apolog. p.a Pro Christianis, praesertim ibi, neq. quicquam eorum laude dignum esset nisi utramque in partem vertere et quasi flectere se possent. Iren. l.o 4. adv. haeres. c. 71. Tertul. l.o de exhortat.e castitatis ad finem lib. de monogamia l.o 2. ad. Marcion. ad initium ibi, Libertas arbitrij in utramque parte concessa est. Origen. l.o 3. Periarch. c. p.o Athan. orone con. Idola. Basil. l.o 3. con Eunomium et in illud Esai. 14. semen reproborum. Nazianz. apolog.o p.o Chrysost. hom. 60. in c. 18. Matt. homil. 2.a de Lazaro hom. 19. in Gene. Ciril. Alex.s l.o 4. in Ioan. c. 3. Epiphan. l.o p.o adv. haeres. cap. 16. Hieron. p.o dialog. ad. Pelagianos et ad fin. lib. 3. 4 et epist. 147. ad Damasum Aug.s l.o 3.o de lib. arb. c. 2.o et 3.o et 18. et 25. l.o de spu et lra c. 84. de praedest. sanct. c. 5. et alijs supra adductis. ~~[illegible]~~ et nondum Tiiren in Eu que ante mille annos scripsit ad Constantinum irridet libertatem in qua in una tantum parte datur eligendi licentia, et subijcit quare electionem nominat ubi una tantum partem asseris fuisse concessam. citatur a Turriano l. 4. con Magdeburgen c. 2. Damasc. 2. de fid. c. 26. In nostra potestate dicuntur sunt ea quae liberum est nobis facere vel non facere et paulo inferius, nobis libera sunt quae in utramque ~~[illegible]~~ que contingere possunt velut moveri et non moveri appetere vel non appetere, gaudere et non gaudere. Bernard. serm. 81. ~~et alij~~ in Cant. Scholastici fere omnes idem affirmant secuti Aristotelem nono Metaph. tex. com. 10. ubi optime Divus Tho. lec. 4. ~~2.a~~ ex eodem Arist. 3. Ethic. c. 5. Magr. 2.o dist. 24. c. de lib. arb. et dist. 25. initio, D. Thom. p.a par. q. 41. art. 2.o et q. 83. art. 2.o et 3.o et ~~[illegible]~~ q.e 22. de verit. art. 6. ~~et alibi et q. de potent. art. 7. ad 13. arg.~~ q. 3. de pot. a. 7. ad 13. ag. o. Alensis ~~p.a de~~ p. 2. q. 72. memb. 2. art. 3. ~~et memb. 2.o art. p.o et 5.o~~ 5. 1. et 5. 5. et m. 3. a. 5. et q. 75. mem. b.o 4.o Henric. quodlib. p.o q. 16. et quodl. 14. q. 5. Maior in 2.o dist. 25. q. p.a Ocam in p.o dist. p.a q. 6. Capreol. in 2.o dist. 25. q. p.a art. 3. 1. 8. 38. q. 1. a. 2. ad. 2. 2.a 4. c.3 et ~~[illegible]~~ Servens quodl. p.o q. p.a art. p.o Ricard. art. 7.o ad initium, Castro verbo libertas Torres. p.a part. ~~quodlib.~~ q. 41. art. 2.o part. p.a 2.a et 3.a Commentarij Victoria ~~[illegible]~~ relect.e de clementiae ad usum romanis prop. 4. n.o 6.o et fere omnes recentiores, qui omnes actum liberum nequaquam censent, qui a voluntate non oritur quo lea[?]pratem atque indifferentiam ad non operandum cum operatur, vel ad oppositum actum eliciendum. quod vel ipse Bañes cum argumentis urgeretur fatetur, atque ita fatetur ut

Margin notes:

et alij p.es citati a Bellar. l. 4. de lib. arb. c. 14.

1. 2. q. 10. a. 4.

p. 2. q.

Sot. 1. de nat.a et gra. c. 16. Ferrar. 3. con. gent. c. 159. § ad Quintum evidentiam

hoc esse esse omnium sapientum axioma pronunciet, ut in Commentarijs in p.am par-
tem q. 14.a art. 2.o dub. 2.o d.o 3.o in probatione contra Scotum; apponamus verba ipsa. Sancti
Patres Philosophi et ceteri sapientes illud duntaxat appellant liberum quod potesta-
bilitate habet ad esse et non esse, ita Arist. 9.o Ethic. c. 4.o et D. Aug. l.o 3.o de lib. arb.
c. 3. inquit illud solum in nobis liberum est quod in nobis est facere et non facere
Hier. in epist. ad Damasum de filio prodigo circa fin. Damasc. l.o 2.o de fid. c. 28.
Haec Bañes. Extremo loco illud est quod diligentius advertendum quod admissa hac sententia
nihil fieri, aut omitti potest quod vel laude vel reprehensione dignum sit, nullum
erit peccatum nullum meritum nulla virtus. Neque enim peccare aut cum merito et
virtute operari censenda est voluntas, quae dum aliquid agit nequit non agere
nec agere dum non agit; quippe nec peccatum nec meritum nec virtus esse potest
ubi vera in voluntate libertas et indifferentia ad operandum et non operandum
desideratur, ut certe in hac opinione desideratur. Quo fit ut absurda omnia quae
ex sententia Lutheri et Calvini deducuntur a DD. qui magna in illos volumina
conscripserunt eodem plane modo ex hac sententia consequantur; nam si verba
omittere velimus, et rem ipsam attendere, eodem plane sentiunt, nec nisi ver-
bo discrepant; eandem enim determinationem voluntatis haeretici apto vocabulo
necessitatem, isti Catholici vocabulo prorsus contrario libertatem vocant; quam rem et
multo ante advertit ~~et optime~~ expendit Bellarmi. tom. 3 lib. 4. de lib.
arb. c. 14. sub finem. ~~[illegible]~~ imo ipse Calvinus facile concedit libertatem, et
liberum arbitrium, si nulla in his vocibus indifferentia denotetur, aut potestas flectendi se in utram-
vis partem: hanc enim illi vehementer displicet liberi arbitrij voce designari: sic enim ait, apud Ricardum
art. 6. 7. pag. 236. col. 2. ad finem in Editione Coloniensi anni 1592. Quicunque quis est, qui dum assignari
homini liberum arbitrium audit, non statim concipit mentis suae, et voluntatis dominum, qui flectere se in
utramvis partem possit. Tomo - et columna sequenti, Si coactioni opponitur libertas, liberum esse arbitrium, et constanter
assevero, ac pro Haeretico habeo, quisquis secus sentiat; si hoc liberum vocetur, quia non cogatur, sed sponte agatur sua: sed cum aliud plerumque vulgo concipiant, et imaginatio haec in mentem veniat, habere sub potestate sua bonum, et malum ut alterutrum eligere suapte natura queat; haec causa est, cur mihi displiceat. Sed contra hanc Bañes et Calvini libertatem indifferentiae proprius excludentes, in Summa prop. huius 7. dist. 8. plura dicemus.

Propones notatae in Doctrina Pris Dnici Bañes De meritis Iustorum

Quae de meritis iustorum pluribus locis docuit P. Bañes, ea simul iunximus ac
decem proximis propositionibus complexi sumus, tum ut facilius ea quae
per seorsum dicta sunt uno quasi obtutu perspici possent, tum ut molesta
earundem rerum repetitio vitaretur.

1.a Propositio. Non retribuit Deus iustis in coelo tantam gloriam essentialem
quantam ipsi meruerint de condigno suis bonis operibus, sed longe minorem.

2.a Propositio Propter plura merita condigna in quibus iustus perseverat
usque ad mortem non dabitur maior gratia aut gloria essentialis in coelo, neque erit
quis quod sanctior propter plura merita quam propter pauciora eiusdem inveniretur.

3.a Propositio Multa merita iustorum manent irremunerata proprio et essen-
tiali premio eis debito absque nova eorundem iustorum culpa.

4.a Propositio Ex diuturna perseverantia et continuatione operum meritorum
non crescit meritum neque augebitur gratia vel gloria essentialis in coelo, sed tamen
meretur

meretur qui per solum unicum intans diligit Deum, quantum is qui per plures Eos immo per totã vitã Deum continuo diligeret cum eadẽ intentione.

5.a Propos.o Qui post innumera peccata ad Deum convertitur, in art.o mortis per actum caritatis ut decem, aeque sanctus et beatus erit atq ille qui per totã vitam mansit in grã et observavit mandata Dei, multiplicando innumerabiles actus intensos ut decem.

6.a Propos.o Actus fidei spei religionis poenit.e misericordiae et aliarũ virtutum moralium a caritate imperati nullum specialem gradum grae vel gloriae essentialis merentur praeter eum qui respondet actui caritatis per quem imperantur: neq per illos debetur maior gloria essentialis, qȝ alias daretur propter actũ caritatis, ꝗ quo imperantur.

7.a Propos.o Omnia alia bona opera aliarũ virtutũ praeter caritatẽ sunt aequalia ad effum merendi vitam aeternã et augmentũ grae et gloriae essentialis.

8.a Propos.o Tanti meriti est apud Deum dare potum aquae pauperi, quanti fundere sanguinẽ pro Christo; si utrumq opus procedat ꝗ actu caritatis aeque intenso

9.a Propos.o Similiter non erit maioris meriti apud Deum virginitas quã coniugium in ord.e ad gloriam essentialem neqȝ voluntaria paupertas et perfectio status religiosi erit maioris meriti respectu gloriae essentialis qȝ opulentia et saecularis vita; et eadem rõne non erit magis meritorium credere aut sperare in Deum, qȝ comedere propter ipsum, si oĩa sint paria ex parte intentionis actus caritatis imperantis opera praedicta.

10. Propos.o Mensura adaequata gliae essentialis dandae iusto ut praemium suorum operum erit unicus actus a caritate elicitus cum maiori intentione quã omnes alij: pro reliquis bonis operibus tam elicitis qȝ imperatis a caritate quae iustus habuit in tota vita nihil amplius dabitur grae vel gloriae essentiali quam si ea iustus non fecisset, sed solum unicũ illum actũ intensiorem elicuisset in tota vita.

Ostenditur has Propones esse ~~Pris~~ Dominici Bañés.

Has oẽs propones non solum in publicis praelectionibus ac disputationibus quoties sese offert occasio ultro ac libenter dat suis adversarijs ~~P.~~ Dominicus Bañes, sed et ijsdẽ fere quibus nos eas posuimus terminis docet in suis Commentarijs in 2.a 2.ae D. Thom. q. 24 art. 6 dub. 2. 3. 4. et 1.a, et multis alijs in locis in Scholijs quae ad relectionẽ Victoriae annexuit. et in p.o dub. 2.o concl. 3.a praed.a docet per actus remissos a caritate elicitos mereri iustum vere et proprie, hoc est de condigno, incrementũ grae et caritatis, atqȝ adeo gliae essentialis; sed concl. 4.a subiungit, si iustus moriatur cum illis meritis remissis antequam prorumpat in actũ caritatis intensiorẽ habitu praeexistente, non dabitur ei illud augmentũ grae et gloriae essentialis quod sic meruerat. g.o ponit in hoc casu remanere illa merita absq remuneratione propria et speciali praemio ijs debito et non dari illi iusto totam illam gloriam quam meruerat per

et in relect.e de augm.to Caritatis, et in Scholijs quae ad relect. 3 Victoriae annexuit.

illos actus remissior sed longe minorem, neq dari tunc maiorem gloriam propter plura illa merita remissa quod docent tres priores propones. Pret.a dub.o 5. concl. 3 et 4 eodem modo loqr de operibus caeteris a caritate imperatis quo de actibus remissis ab eadem elicitis locutus fuerat, et asserit oia opera virtutum moralium tam infusarum qz acquisitarum profecta ex actu caritatis intenso seu remisso vere et proprie mereri augmentum grae et gliae essentialis, nunqz vero dandum iri hoc augmentum, nisi accesserit actus caritatis intensior quam sit habitus praeexistens; quo solo actu crescit gra et gloria essentialis, et tantu crescit quantum huius actus intensio intensionem habitus praeexistentis excedit. Quod ret expresse docet hic auctor dub. 4. illius ar. 6. ~~[illegible]~~, ut luce clarius sit hunc auctorem iuxta denegare quemlibet gradum gratiae et gloriae essentialis ob merita remissa et ob merita bonorum operu factoru ex imperio caritatis, nec tota operibus aut virtutibus plus tribuere ad gloriam essentialem quã si nunqz exercuisset et unicum illum actum intensiorem vir iustus elicuisset tota vita; ergo tres illas priores propositiones aperte docet quas ~~[illegible]~~ in eius doctrina notauimus. sed longe clarius affirmat q 4.a propone continetur in illo dubio 3. conclus. 2. in qua disertis verbis profitetur iustum quantumuis continuet actum dilectionis diuinae ex caritate cum eadem intensione qua cepit non mereri maius incrementu gra et caritatis vel et gloriae essentialis quam si per unicum tantum [?] instans in eo actu perdurasset. De 5.a certe propone nullus ee potest dubitandi locus, cum ab auctore qua ratione ~~[illegible]~~ diximus, affirmari, nam dub. 2. soluend ad 5.m et clarius dub. 3. et 5. et paulo inferius concl. 6. sed id unum, inquit, intendere q quantumcunqz virtus multiplicauerit bona opera eaqz continuauerit, si tn nunqua habuerit actum caritatis intensiorem erga Deum, non recipiet intensius lumen gloriae quo magis ac perfectius videat Deum ac ex consequenti non erit beatior intensiue. Jam vero 6.am 7.am 8. et 9.am propositi ~~[illegible]~~ tradit dub. 5. paulo post conclonem 3.am Ubi asserit per actus virtutu tam infusarum qz acquisitarum a caritate imperatos mereri iustum vere ac proprie incrementu gre et glie eenalis, et se ipsum explicans subiungit, non est intelligend q istis operibus debeatur aliud ~~[illegible]~~ premium essentiale, seu aliam quantitatem premij, qz actui caritatis ~~[illegible]~~ ee quo imperantur, nam verissimu putat actus aliarum virtutum a caritate ee propria rone nullam includere ronem meriti quod spectat ad premiu essentiale, sed solam caritatem ee totalem et adequata ronem meriti vitae aeternae, et augmenti illius, reliquas vero virtutes in hoc pares esse inter se q ee nulla earu luminari [?] ratio meriti desumitur. Quare in thesibus quas anno 1589 publice disputandas proposuit Salmanticae ac typis excudit saepius dixerat atqz iisdem verbis asserit non ee minoris meriti dare potu aqua frigidae p X.o qz pro eodem fundere sanguine si utrumqz pari caritate fiat.

[illegible] 2a [illegible] c.5. fo.3.

Idemque

Idemque in ipso disputationis processu affirmauit de virginitate et connubio de statu religionis et vita saeculari, eadem est n. illi horum omnium ratio atque eodem pacto de omnibus aliis operibus omnium virtutum praeterque caritatis, affirmauit, generatim esse aequalia ratione meriti, respectu praemii essentialis. Vltima denique propositio tam aperte in toto illius articuli discursu et in scholiis in relectione Patris Victoriae traditur a Patre Bañes ut opus non sit peculiari designare ... loci in quo eam affirmet, hoc n. tendit hac eius doctrina vniuersa ut aperte doceat caritatem non augeri nisi per actum intensiorem sibi proprium, gratiam vero et gloriam essentialem ex omnibus operibus tantum augeri quantum caritas creuerit per similem actum intensiorem.

Censura harum Propositionum in Vniuersum.

Vniuersa haec doctrina superioribus propositionibus tradita non modo maxima offensione ac periculo parit Catholicorum piis auribus sed plurimum etiam detrahit bonis operibus et meritis iustorum, et proxime accedit ad loquendi modum quo hac tempestate vtuntur haeretici bonorum operum hostes acerrimi. Vt enim haeretici omnem adimunt bonis operibus fructum vitae aeternae negando eorum meritum dirigi ad incrementum gratiae et gloriae essentialis, ita Pater Bañes omnem ipsis operibus fructum adimit specialis incrementi gratiae et gloriae essentialis uno excepto actu intensiore caritatis, quo solo tota metitur gloriam essentialem dandam bonis operibus totius vitae tanquam praemium: atque huius sententia, non minor gloria essentialis huic solo actui danda est quamuis ad eum nullum aliud opus bonum accesserit, quam si alia innumerabilia bona opera vel aeque vel minus intensa adiungerentur; ut iure optimo dici possit Dominicum Bañes unico actu intensiore caritatis in hac re a Lutheranis haereticis differre, quibus et, quod ad caetera bona opera attinet ultro dat nullum eorum specialem fructum gratiae et gloriae essentialis parere, praeter eum quem absque his operibus homines unico illo actu intensiore consequerentur. quae vel sola huius doctrinae cum Lutherana consensio satis esse debet, ut ea ab Ecclesia damnetur ac reijciatur. Huc accedit alia non minus efficax ratio, nempe quod haec sententia Christi fideles reuocat a bonis operibus. Nam cum homines suapte natura ferantur ad praemium et huius causa operentur si semel ex eorum animis hac spes praemii essentialis gloriae euellatur mirum videbitur si aliquis manum ad bonum aliquod opus admouere voluerit. at (ut docet Bañes) proprius ac specialis gradus gloriae essentialis ex actibus caritatis aliarumque virtutum omnium, remissis sperandus non est, sed tantum actu illo intensiore quem raro in vita fideles eliciunt; ergo maximopere verendum est ne si hanc doctrinam semel imbiberint et omnia bona opera contemnant et omnis eorum feruor et ardor animi a bonis operibus vel tepescat vel extinguatur ac [deleted] Nec obstat si dicatur his operibus crescere gloriam accidentalem, haec enim et longe minus mouet quam essentialis et ob eam homines raro mouentur ad operandum. Adhaec, plurimum fauet haeresi Iouiniani qui omnia bona opera ac merita fidelium et ex consequenti praemia aeternae beatitudinis asserebat aequalia, quod n. ille generatim de omnibus meritis ac praemiis affirmabat, hoc iste autor de bonis operibus ac meritis omnibus, si unum excipias actum caritatis intensiorem. et sicut ille nullum

constituebat discrimen inter beatos in gradibus gloriæ essentialis pro uaria operum qualitate ita hic nullum discrimen ponit ex qualitate et genere operum, sed tantum ex maiori uel minori intensione illius actus Caritatis. Hæc de his propositionibus in uniuersum.

Censura trium Propos.num priorum in particulari.

Ut ad singulas propones accedamus mihi tres priores propones manifestum ac non ferendum errorem circa fidem continere uidentur. quod testimonijs Sacræ scripturæ SS. Patrum et rone sic ostendo.

P.o ex sacris lris manifeste habemus Deum redditurum unicuique mercedem secundum opera sua, q.o error est et cum sacris lris aperte pugnans asserere Deum non dare nobis tantam gloriam essentialem quantam meremur de condigno et pluribus meritis ~~non~~ rependere maiorem gloriam quam uni eiusdem intensionis et prot.a multa merita caritura suo premio gloriæ essentialis. liquet hoc ex psal. 61. Tu reddes unicuique iux. opera sua, quæ psalmi uerba suo ore Xpus Dns confirmauit Matt. 16. et ab Aplo repetuntur ad Roma. 2. " quibus consonant illa luc. ca. 16. faciet unicuique locum secundum merita operum suorum et p.a Corint. 3. unusquisque propriam mercedem recipiet iux. suum laborem et 2.o ad Corinth. 5. omnes nos manifestari oportet ~~coram~~ ante tribunal Chri ut referat unusquisque propria corporis ut gessit siue bonum siue malum. propria ~~m~~ corporis .i. mercedem parem meritis, ut si hæc magna sint uel parua magna sit uel parua merces, nullum tn opus erit adeo exiguum e caritate manans q debita sibi mercede ac premio fraudetur, si à iusto fiat in gra et cum gra moriatur.

" Ubi addit, ijs quidem qui secundum patientiam boni operis, gloriam et honorem et incorruptionem quærunt, uitam æternam.

Conf.r hoc ipsum uerbis illis Matt. 10. ~~uestri~~ Vestri aut Capilli capitis ~~...~~ omnes numerati sunt, hoc est oia opera uestra bona omnes cogitationes quantumlibet leues, ac capillis ~~tam~~ similes, tn numerata sunt apud Deum ut ijs dignam mercedem in die Judicij largiatur. Jn hanc sniam Ambros. prologo li. 2. de spu S. explicat hæc uerba, ++ ~~...~~ ~~illud mihi ... redundat et proficit ... si bonorum operum ... peruigil ... testis, remunerationem, donet æternæ gloriæ~~. cui explicationi fauent quæ Chrus subiungit eodem loco, quicunque dederit potum aquæ frigidæ uni ex minimis istis tantum in noe discipuli Amen dico uobis non perdet mercedem suam. Ponderandum illud in noe discipuli, uelut ait Marcus cap. 9. Jn noe meo, quasi expresse diceret, id tantum exigitur ut homo boni operis mercedem non amittat ut fiat in noe meo .i. Dei ca. Temere igr ~~...~~ Banes exigit maiorem intensionem caritatis in opere bono ut sit meritorium premij essentialis, ac temere illi deneget mercedem atque incrementum græ et gloriæ essentialis si fiat cum maiori uel pari intensione caritatis. Confirmatur prot.a uerbis Pauli 2. ad Corint. 4. quod momentaneum est et leue tribulationis nræ supra modum

++ et postea subiungit. ~~...~~, Sed quid mihi prodest, si deus ipse omnes meos nouit capillos. Jllud mihi redundat et proficit, si bonorum operum peruigil testis, remunerationem gloriæ donet æternæ.

in

in sublimitate æternum gloriæ pondus operatur in nobis. Et cap. 9. eiusdem epistolæ qui parce seminat parce et metet, hoc est qui remisse operatur non tantum gloriæ fructum exiget quantum is qui magna intensione operatur; aliquem tamen fructum colliget suo utique labori correspondentem, nullum est enim opus ex caritate factum quantumuis momentaneum ac leue, quod ex se pondus aliquod æterno gloriæ non producat. Gradus enim gloriæ ad mensuram et pondus meritorum electis proferet Deus. Huc et spectat illud ad Galat. 6. quæ seminauerit homo hæc et metet, quibus in similibus locis Apostoli teste Chrysost. ac ceteris plerisque Patribus seminis nomine quodcumque bonum opus à caritate profectum intelligit, et hæc est Apostoli mens, quemadmodum in rebus naturalibus fructus seminibus et in quantitate et qualitate respondere solet ita et in rebus supernaturalibus fructus gloriæ meritis bonorum operum in quibus uirtutum immortalium se exercuerint respondebit. Hinc eleganter Hieronymus lib. 2. in Iouinian. cum prædicta Pauli uerba qui parce seminat parce et metet attulisset, adiunxit, cum unius sementis genus sit tamen mensura et numero differunt ac si apertius diceret non solum ex intensione caritatis qua fit eleemosyna sed ex eiusdem etiam cum magnitudine tum multitudine meritum misericordiæ pensandum est. At dicet Pater Bañes Deum remunerare hæc merita remissa dando pluribus titulis eandem gloriam, uerum aduertat is ne subdolum remuneratorem Deum faciat qui cum plura debeat, pauca ob plures titulos persoluat. Nos enim subdolum ac fraudulentum Patrem familias censeremus qui cum denarij diurni mercede in singulos dies cum uillico conuenisset ac per integram hebdomadam uillicus ipse in uinea ac strenue laborasset unico denario quod merces est unius diei totius hebdomadæ laboribus satisfacere uellet, et propterea contenderet sufficere uillico si ob plures titulos denarij unius mercedem acciperet. ~~Certe eandem esse de Deo et patrefamilias rationem nemo non uidet.~~

Quarto ex Concilijs ostenditur has propositiones esse omnino erroneas. Etenim Concilium Tridentinum sess. 6. c. 10. definit iustos per obseruationem mandatorum Dei et Ecclesiæ et per alia bona opera ex fide et charitate facta crescere in iustitia hoc est in ipsa caritate et gratia quam Concilium iustitiam appellat et causam formalem nostræ iustificationis ut patet ex eadem sess. c. 7. Cum igitur ad obseruationem mandatorum Dei opus non sit ut ex intensiore caritate operemur sequitur manifeste ex mente Concilij iustum absque maiori intensione actus in gratia et caritate crescere posse dummodo ex caritatis imperio siue intensior illa sit siue remissior bene operetur. Confirmatur hoc ipsum, eadem sess. c. 16. dicitur ut iustus bonis operibus mereatur uitam æternam nihil aliud exigi nisi ut operetur ex influxu gratiæ et meritorum Christi mediante sua fide et caritate, temerarium igitur est et plane erroneum quod asserit Pater Bañes minime non satis esse ad promerendam uitam æternam tanquam mercedem et ad consequendum gloriæ incrementum si ex caritate operemur sed requiri insuper ut opus efficiatur ex maiori intensione caritatis. Præterea ubi supra Concilium can. 24. definit per bona opera in Deo facta augeri iustitiam et can. 26. definit iustos in omnibus bonis operibus in Deo factis sperandam esse nobis æternam retributionem si bene agendo et diuina mandata custodiendo perseuerauerimus usque in finem et can. 32. rursus definit iustum suis bonis operibus quæ ab eo per gratiam fiunt promereri uere augmentum

gratiæ et gloriæ et ipsius consecutionem si in gra decesserit. Nulla his oibus locis maiorum intensionis mentio, nunquam ad meritum bonorum operum aut ad actualem premij consecutionem Conc.m exigit maiorem intensionem. Ergo nulla probabilitate asseritur quod opera ex caritate facta absque maiori illa intensione iustum non mereri aut certo non consequi maiorem gloriam essentialem si in gra decesserit quin potius cum expressa Conc.ij definitione declaratum sit per talia opera augeri iustitiam seu gram et ex consequenti gloriam essentialem si iustus in gra moriatur, error erit euidens et non ferendus ullo modo in fide. Catholica his sanctis operibus hoc incrementum gra et gloriæ essentialis denegare.

C. 3.o idem probatur ex sanctis Pribus qui omnes ubique docent mercedem æternæ gloriæ meritis commensurandam esse, tantoque meliorem, Deo gratiorem, beatiorem denique futurum unumquemque sanctorum in coelo quanto plures ac maiores in Dei obsequio labores subiuerit, ac plura meruerit, sic Greg.s 4 moral. 42, (apud alios 31) quo sicut alius alium merito superat, ita illic alius alium retributione transcendet, et de retributione loquitur absque dubio gliæ essentialis ut ex uerbis precedentibus ac sequentibus liquido constat. Pror.a lib 19 moral. c. 21 (alias 14.) qui æterna retributionis bona cogitat necesse est ut ad oem se causam futuræ mercedis extendat, uocat autem causam futuræ mercedis quodcunque opus bonum siue magnum sit siue paruum; ut ipse statim se explicat. Idem docet Hier.s in c. 4. et 8. Ezechiel cum tam premia quam supplicia æterna conferri esse secundum mensuram meritorum contendit: idem ipsemet lib. 2 in Iouinian. dicens secundum inequalitatem meritorum futuram esse in beatis inequalem gloriam. Idem Ambros. loco allato superius et l. 2 de uocat. gen. c. x. ad fin. dicens per laborem operum per instantiam supplicationum per exercitia uirtutum fiunt incrementa meritorum et qui bona gesserint secundum sua bona coronantur. Accedit Aug.s lib de S.ta Virginitate c. 26. 27 et 44 Præterea serm. 19 de uerb. Dni et alias sæpe, accedunt denique oes S.ti Pres ac Theologi dicentes quolibet actu caritatis siue elicito siue imperato mereri iustum de condigno augmentum gra et gloriæ essentialis atque hoc augmentum dari infallibiliter iusto qui illud meruerit si perseuerauerit in gra ut ex doctr.a D. Thom. liquet clare p.a 2.æ q. 114 art. 8 et 2.a 2.æ q. 24 art. 6. Et quamuis Pr Bañes, [illegible] contendat, D. Thomam pertrahere in suam sniam, tamen Princeps Thomistarum Capreolus acerrimus propugnator doctrinæ D. Thomæ p.o dist. 17 q. 2 ar. 1. ad 2.m Aureoli contra 3.am et 4 conclus. et in 4.a dist. 14. q. 2 ar. 3. ad p.m Scoti con. 2.am conclonem asserit expresse, ex sma D. Thomæ quod quolibet actu Caritatis quantumuis remisso debentur in coelo nouum et specialem gradum gra et gliæ essentialis et per multiplicationem eorum actuum crescere ipsam gram et gloriam essentialem licet non superueniat actus intensior. Eodem modo intellexerunt D. Thomam Victoria, Soto Cano, et vniuersi recentiores in suis lecturis super D. Thom. locis allatis neque id tradunt tanquam rem dubiam et in opinione positam sed tanquam rem certissimam de qua dubitare non liceat salua fide. Quare doctiss. Victoria relectione illa de augmento caritatis n.o xi. cum hanc conclusionem statuisset pro quolibet actu caritatis quan-

quantumlibet remisso meretur quis, et maiorem gloriam consequitur addit
Nullo modo dubito de hac conclusione quia ex fide et sacris litris habemus &
Pidt.^a Fr. Petrus à Soto maior primaria cathedra Salmanticen. magr in
lectura sua sup 2.ª 2.e D. Thom. q. 24. ar. 6. damnat tanqz erroneam in fide
sniam asserentium hominem non habiturum maiorem gloriam essentialem
pro unoquoqz opere etiam minimo ex caritate facto quantumuis remisse.
Idem docet Pr Joes de la Peña vespertina cathedra magr in eadem Salmanticen.
Acad.^a quos uel fere recentiores Theologi sequuntur; Deniqz magr Zumel in
suis Comm.^ijs in p.^am parte D. Tho. q. 95. ar. 4. hoc ipsum docet latius quibus
fit ut hac sma repugnans cu Theologoru snia ac modo loquendi Sanctoru
Patrum iure optimo temeraria et erronea censenda sit.

+et. c.^a 8. Vers. na rege ad med. ait Theologos et familiares D. Thomae oppositu dicere esse qa fidem.

euidenti rone ostendi has propones erroneas esse nam meritu de condigno
includit intrinsece debitu Justitiae positu in promissione et pacto Dei atqz
in ipsa perfectione operis quatenus ex motione Spus S.^ti manat qui opus diri-
git ad uita aeterna ut optime D. Tho. p.^a 2.^e q. 114. ar. 1. et seq. et colligitur
perspicue ex Paulo 2. ad Timot. 4. reposita est mihi corona Justitiae et
ad Hebr. 6. non est iniustus Deus ut obliuiscatur operis uestri, et ex Conc.^o
Arausicano can. 18. definiente deberi mercedem bonis operibus in gratia
factis. Ergo si quolibet actus remissus caritatis et quodlt opus bonu ex
caritate factum meretur incrementu gre et gloriae essentialis de condigno
ut clarissime definit Conc.^m Trid.^m nulla rone negari pot deberi ~~ex iustitia~~
hoc incrementum pijs operibus in diuina promissione et pactum ergo
impium erit et contra Dei fidelitate asserere Deum non stare promissis,
mercedem non soluere Clamante praesertim Paulo 2. ad Timoth. 2. Fi-
delis manet et se ipsum negare non pot. et ad Heb. 6. non est iniustus
Deus. Prret.^a in sacris litris Deus magis ad misericordia et premium qz ad
uindicta et poena procliuis dr et iuxta illud cõe axioma Theologoru
ut nullu malum impunitu ita nullu bonum manet irremuneratu
Atqui uis sci argumenti Certissima est ex fide p quali culpa et leuissima
poena Infernoru augeri iuxta illud Deuteronomij 25. Pro mensura delicti
erit et plagarum modus et Apocal. 18. quantum glorificauit se et in
delitijs fuit tantum date ei luctu et tormentu ergo certissima et fide tenendu
est pro quolibet opere bono et leuissimo ex caritate facto augenda esse gram
et gloriam essentialem et ex consequenti pluribus meritis maiorem
gloriam respondere debere.

Censura 4.^a propo^nis

Plurimu perseuerantiae in bono opere detrahit hac propos.^o cum tamen ad ipsam summo-
pere in sacris litris nos Deus hortatur. Sustine inquit Eccles.^i 2. sustenta-
tiones Dei coniungere Deo et sustine ut crescat in nouiss.^o uita tua,
Graeca uersio hoc habet Conglutinare illi ne discedas ut augearis in nouissimis
tuis. At hic opere promittit grae et gliae incrementu ob perseuerantiam et
continuam ~~innouatione~~ summo[...]atione in bonis operibus et delectione Dei quamuis con nos

undique tentationes ac tribulationes mi arguant. et Xtus Luce 22 laudat discipulos suos quod secum permanserint in tentationibus et eadem eā promittit illis regnum coeleste; et Jacob. c. 1. qui permanserit in lege perfecta libertatis beatus in facto suo erit et c. 5. Ecce beatificamus eos qui sustinuerunt. sufferentiam Job audistis et finem Dni uidistis. 2 non g.º pot negari continuationē etiam habere specialem rationē laudis, et idcirco meriti, ratio n. laudabilis et meritorij se inuicem sequuntur in actibus liberis humanis, ut constat ex D. Tho. 1. 2. q. 21. ar. 1. et 2. et conf.ª quia continuatio boni operis specialem difficultatē, ac laborem habet sed maior labor, Dei et uitae aeternae causa susceptus, est maioris meriti apud Deum, et maior illi debetur merces in coelo iux. illud Greg. 6. q. moral. c. 7. ab ops Lthe labore boni operis gloria sequitur retributionis et Ambro. lib. 2. de uocat. gent. c. 10. per laborem operationis fiunt incrementa uirtutis g.º et conf.ª pro.ª quia meritum durans tpē longiori maius est sm durationē g.º et in futura maior illi merces seu premiū debetur, et hoc haud dubium est, nam ut optime dixit Hier. lib. 2. cont Jouinian. Non est iniustus Deus ut dispar meritū aequali mercede compenset

Censura 5.ae propōnis.

Eisdem hac prop.º testimonijs, et rationibus rejcitur quibus q.ª reiecta est si n. salua fide dici non pot non dari maiorem gloriam essentialem ob plura merita quā ob pauciora, aut minorem dari gloriam quam quis meruit neq. et dici poterit illi qui plures actus meritorios operatus est p totā uitam maiorem gloriam non consecuturū esse, qs et qui post innumerabilia peccata in tota uita unicum actū meritorium elicuerit in fine uitae, aeque meritū ac fuit ultimus alterius actus. Sed pressius agatur contra hanc propōnem. Scriptura et Sancti Pres passim nos admonent ne differamus conuersionē ad dnum et ratio ex potissimis est quia qui longiori tpē Deo seruiunt maiori mercede uitae aeternae digni sunt, si caetera sint paria. Hoc aperte indicant SS. Pres ut Ambros. 7. in Lucā in illa uerba c. 14. eiusd. Luce Homo quidam habuit duos filios, et B. Aug.s serm. 59. de uerb. Dni qui parabolam operariorum explicantes aiunt eos qui caeteros praeueniunt, ac procurrunt prouise si caetera sint paria maiorem atque ampliorem gliam apud Deum consecuturos et eadē est aliorum Interpretū eiusd. parabolae Mat. 20. sentent.ª lig.º 8,

Censura 6.ae propōnis.

Quamuis ea quae dicta sunt superioribus censuris ad huius et et reliquarū propōnum errores confutan. referenda sint, cū n̄ error in hac propōnē ab alijs longe diuersus sed aeque à Cath.ca fide abhorreas Contineatur, peculiari censura opus esse duximus. praecipuus error praecedentium propōnum in eo consistebat q. gradus gloria de condigno debitus meritis negabat. at in his quae sequunt ipsa meriti rō tollitur oībus alijs uirtutibus à caritate distinctis. Opinatur n. Rō Banes meritum

uirt

vitae aeternae omnino totaliter et adaequate proficisci ex sola caritate, ex alijs vero virtutibus nullo modo sed contrariam sniam docet manifeste D. Thom. 1.2. q. 114. art. 4 ubi ex professo docet gratiam esse principium merendi vitam aeternam non solum per caritatem sed et per alias virtutes, principaliter quidem per caritatem, minus principaliter et secundario per alias virtutes quare in solutione ad 2.m loci addit meritum vitae aeternae augeri ex magnitudine laboris quam habet opus de se ex proprio genere et obiecto, et sm praestantiam et excellentiam virtutis a qua tale opus elicitur. Et in solutione ad 3.m peculiariter addit, Actum fidei per dilectionem operantis esse meritorium vitae aeternae ex propria ratione ipsius fidei. Idemque docet de actu patientiae fortitudinis ceterarumque virtutum.
Hanc ipsam doctrinam repetit 2.a 2.ae q. 182 ar. 2 et alijs saepe. semper n. affirmat meritum gloriae essentialis, et ipsius incrementum convenire nostris bonis operibus non modo quatenus a caritate oriuntur sed et secundario ac minus principaliter quatenus ab alijs virtutibus proficiscuntur. Ut n. perfectio fructus materialis non tm ex radice arboris propendit sed e ramis, quibus medijs virtus radicis ad fructus pervenit, atque ex meliori ramo melior oritur fructus, sic et fructus meriti essentialis non solum ex radice caritatis sed et ex ramis aliarum virtutum quibus medijs caritas fructum edit pensandus est, et quo excellentior est virtus per quam caritas operatur, eo ceteris paribus praestantius erit operis meritum ex parte influxus caritatis. Quod verissimum esse demonstratur tum auctoritate d. Thom. locis allatis. tum Sacrarum literarum testimonijs et suffragijs omnium SS. Patrum quibus manifeste docemur actum fidei, ut fidei, suam specialem habere rationem laudis et meriti apud Deum, praeter eam quam a caritate participant. Et idem de ceteris virtutibus est dicendum. Et quidem de fide apti Genes. 15. credidit Abraham Deo, et reputatum est ei ad iustitiam ac iuxta Apli explicatione ad Rom. 4. Credenti autem in eum qui iustificat impium reputatur fides ad iustitiam secundum propositum gratiae Dei, magnae vero mercedis ac ~~remunerationis~~ muneratoris loco ponit iustitiam a qua ~~beneficiato~~ beatificatio consequitur et gloriae incrementum ~~est~~, ut testatur Chrisost. Rom. 8. in eum locum. Hoc autem premium reddere dicit Apostolus fidei secundum propositum gratiae Dei i. secundum divinam promissionem ac pactum in gratia situm, Quapropter Xpus Dns beatitudinem promittit seu premium fidei Matt. 10. Omnis qui confitebitur me coram hominibus (per fidem scz) confitebor et ego eum coram patre meo qui in coelis est. et Joannis 20. Beati qui non viderunt et crediderunt. et Paulus ad ~~Heb.~~ 11. mirificis laudibus extollens fidem priscorum Patrum concludit per fidem adeptos fuisse repromissiones. Haec de fide.
At de spe licet non diversa tum alijs saepe tum praecipue ad Heb. 10. Cap. dicit Paul. nolite amittere confidentiam vestram quae magnam habet remunerationem.
Praeterea de humilitate mansuetudine misericordia et alijs virtutibus [illegible] promissam fuisse a Deo vitam aeternam eiusque incrementum pro actibus singularum ex Sacris literis perspicuum est, " Et omnis ceteris satis est ad confirmandam

" de

eorũ quod dicimus sermo quem initio suæ prædicationis Xp̃s habuit Matt.
5 in quo multis virtutibus beatitudinem pollicetur. Beati pauperes spũ
beati mites beati misericordes & quo loco paupertas mansuetudo tempe-
rantia patientia misericordia Justa beati dicuntur ob eam cam
~~[illegible]~~ quia qui actu laud. virtutem meretur iustus æterna
beatitudine et maius aut minus incrementum, ut cuius qualitas
et natura uniuscuiusque virtutis. Quare in die Judicij Matt. 25.
propter opera misericordiæ retribuet Deus iustis vitam æternam, Ve-
nite benedicti patris mei percipite regnum quod vobis paratum est
ab orig.e mundi. Esuriui & et dedistis mihi manducare. Sitiui et de-
distis mihi bibere. Contra igr haeretici tri docent qui nihil amplius dari
pro actibus aliarum virtutum qz pro solo caritatis actu intensiore con-
tendunt, atq idcirco firma fide tenendum est, pro qualitate ac
natura uniuscuiusq virtutis, seu nobilior illa virtus sit seu minus
nobilis, si cetera sint paria ex parte caritatis, maiorem aut mi-
norem gloriam in coelis futuram teste Greg.o in illud psal. 61. Tu red-
des unicuiq sm opera sua. Appono verba eius ex comm. in 7 psal.
poenitentiales. 1) In eo, inquit, q sm opera dicitur, ipsa operum qualitas
intelligitur ut cuius apparuerint bona opera eius sit retributio
gloriosa. Tanto procul dubio erit gloriosior retributio quanto fuerit
qualitas operum excellentior, atqui nulla inter merita ipsa et opera
intercederet inaequalitas praeter eam quae ex maiori aut minori
intentione caritatis proficiscitur. Hoc autem quam falsum sit, et huic
traditioni contrarium mox dicemus

1) in illa verba audi tam fac mihi sm magnam misericordiam tuam.

Censura 7.ae propositionis

Hoc eadem prop.o expresse à Conc.o Thelensi sub Siricio Papa contra Jovi-
nianum eiusq sectatores damnata fuit. Hic enim asserebat nullam
esse inaequalitatem meritorum, aeque bonum esse coniugium ac virgini-
tate, tanti meriti apud Deum esse rerum temporalium possessione frui
quanti est eadem cum Xp̃o contemnere atq iis sese voluntaria paupertate
abdicare, totum hoc ~~[illegible]~~ damnat.r in illo Conc.o ubi inter
alia dr, Agrestis ululatus est nullam virginitatis gratiam, nullum casti-
tatis ordinem reservare, promiscua omnia velle confundere, diversorum
gradus abrogare meritorum, et paupertatem quandam celestium remune-
rationum inducere quasi Xp̃o una sit palma quam tribuit ac non
plurimi abundent tituli premiorum. et infra: Jure laudatur bona uxor
sed melius pia virgo praefertur. et Siricius Papa epistola ad Ecclesiam
Mediolan. eundem damnans Jovinianum, Virgines definit praeferendas
esse coniugibus. hoc quidem antea definitum erat in Conc.o Gangren. cap.
9.

in rescripto Epis. ad Siricium pap. initio.

9. Cartaginen. p.° c. 3. et longe post. Loc ipsum Confirtum ~~in Conc.° Flor.~~ ~~in decreto super unione Armenorum, his verbis, sicut virginitatem viduitati~~ ~~ita nuptijs castam viduitatem laude et merito preferendam esse censemus~~ ~~ut latius tum tam ante post a...~~ v. Hier. l. 2. adv. Jovinianum, singulos sacrarum literarum testimonijs probat inequalia futura æterno beatitud. premia sm inequalitatem meritorum, eam vero meritorum inequalitatem non ex inequali solum intensione caritatis, sed multo magis ex inequali perfectione virtutum et operationum petendam docet, quare melius esse ac meritorium magis ieiunare quam cibum sumere delicatum, virginitatem servare quam ducere uxorem, renuntiare temporalibus quam divitijs incumbere, predicare quam eas viiles tractare, et sic de alijs. quod intelligen. est per se loquendo et ceteris paribus ex parte caritatis obedientie et aliarum circumstantiarum et lib. con. vigilan. idem Beatus Hier.s longe prestantius esse dicit et Deo gratius renuntiare temporalibus rebus per voluntariam paupertatem quam eas retinere pro eleemosinis facien. eandem porro confirmat sniam B. Aug.s serm. 19. de verbis Dni, ubi explicans quaronem futura sit inequalis merces æterna gloria seu vita æterna alio modo inquit, ibi erit Castitas coniugalis alio modo ibi erit integritas virginalis, alio modo ibi erit fructus boni operis, alio modo ibi erit corona passionis. et lib. de S.ta Virgin.te c. 44. ait virginitatem stam preferendam esse in coelo castis nuptijs, sicut fructus centenus prefertur triceno; et expresse loqui quoad gloriam essentialem expresse loquen. sine ceteris paribus, subdit n. vero obediens prefert. virgini minus obedienti. quod intelligi no pot. pro gloria accidentali que est laureola Virg.tis illa n. nullatis dabitur mulieri Coniugata. sed intelligen. est de glia essentiali que utrique pot. Convenire. Loc ipsum tanquam certissimum supponit B. Greg.s L. 19 moral. c. 21. alias 14. dicens quis ignoret esse boni operis meritum mortuum sepelire et tn cuidam qui ad sepelien. prem dimitti poposcerat dicendum est, sine ut mortui sepeliant mortuos suos, tu aut vade et annuncia regnum Dei; postponendam namque erat obsequium huius ministerij officio predicationis. ~~...~~ Hinc spectat quod S. Greg.s in psal. 7. poenit. lem. recipiet ~~nimirum~~ sm diversa operum qualitatem diversam fore glie retributionem pro qualitate et ipsorum operum et non pro intensione tantum caritatis ex qua fiunt, neque aliud sibi voluit Ambros. lib. 2. de vocat. gent. c. 10. pro labore inquiens operationum, per instantiam supplicationum, per exercitia virtutum fieri incrementa meritorum. Sed iam sacrarum lrãz testimonijs cum Pre Banes agamus Jap.t

C. illa verba audita fac mihi mane misericordiam tuam.

Virginitatem praeferendam esse coniugio manifeste docet B. Paulus 1.a Corinth.
7. dicens qui matrimonio iungit virginem suam bene facit et qui non
iungit melius facit. De renunciatione quoque et abdicatione rerum tempo-
ralium, quod sit quid perfectius quam possessio et dominium illarum patet Matth.
19. si vis perfectus esse vade et vende omnia quae habes et da pauperibus
et habebis thesaurum in caelo et veni ~~et~~ sequere me. Et paulo post
omnis qui reliquerit domum vel fratrem aut sororem propter nomen
meum centuplum accipiet et vitam aeternam possidebit. Ubi luce
clarius constat renunciationem temporalium commendari tanquam
opus perfectum et supererogationis eique promitti premium exu-
berans nomine centupli designatum. praeterea de ~~tempore~~ opere praedicatio-
nis quod sit maioris meriti de se quam similes casus tractat manifeste
videtur B. Paulo ~~cum indicit et~~ 1.a Corinth. 12. aemulamini inquit charismata
meliora, nec multo post c. 14 dicit aemulamini spiritualia magis
autem ut prophetetis et paulo post volo autem vos omnes loqui linguis
magis autem prophetare nam maior est qui prophetat quam qui lo-
quitur linguis. Et in c. 1.o eiusdem epistolae dixerat se non fuisse missum
ad baptizandum sed ad evangelizandum quasi ad aliquid melius
et excellentius sed magis generatim probatur quaedam esse opera
meliora et magis meritoria apud Deum ex proprio genere et obiecto
quam alia quae 1.a ad Corinth. 3. docet Apostolus super fundamentum Christi quos-
dam aedificare aurum quosdam argentum alios lapides pretiosos
ubi de iustis sermonem esse ac de iustis bene operantibus haud
dubium est. Et enim aperte dicit magnum inter eorum merita esse
discrimen non penes intentionem modo et conatum sed penes varia
genera operationum si non solum discrimen esset de variis intentionis
actus caritatis non compararet inaequalia merita metallis tam di-
versis sed diceret quosdam aedificare aurum praestantius quam alii,
at cum dicat alios aurum, argentum alios, alios lapides pretiosos, vix
dubium est tam varia metallorum genera diversa bonorum operum genera
significare voluisse, quorum quaedam sunt ex proprio genere praestan-
tiora et magis meritoria vitae aeternae quam alia. Idipsum insinuavit
idem Apostolus 2.a ad Corinth. 11. cum ait ministri Christi sunt et ego ut minus
sapiens dico plus ego. In laboribus plurimis in carceribus abundan-
tius in plagis supra modum in mortibus frequenter. Ubi ex conditione
et qualitate operum in quibus Christi causa versatus fuerat suam sanctita-
tem et merita commendat. Huc accedit quod idem Paulus ad Rom. 12. hu-
mano corpori Ecclesiam comparat quae et variis membris ornatum sic unum
habet

habet perfectius alio sm̃ diversa munera ad quæ ordinatur, quamvis eã ȏa eadem aĩa vivificent. Hoc inquit Paulus multi unũ corpus sumus singuli aũt alter alterius membra diversa sic et minus magis ut perfecta propter diversa virtutũ offã licet oĩa eod. caritate vivificentur. Ad hoc et facit illud 1ᵃ. ad Corinth. 15. ubi hanc meritorũ imparitatem explicare volens, ait nec oĩs inquit caro eadem caro, sed alia hominum alia pecorũ alia volucrũ alia piscium, quasi dicat ut una pte nã et rond. perfectior est una caro qz alia ita unũ et vita studiosa genus perfectius est et magis meritoriũ alio et prop.ᵃ rõne et non solũ ex intensione caritatis operantis et moventis alias virtutes ad operan. Huc spectat parabola semines Euang.ᵘ quod cecidit in terrã bonã et attulit fructũ aliud centesimũ aliud sexagesimũ Marc. 13. ubi per fructũ centesimũ Ωmium Virginitati debitã intelli. per sexagesimũ gloriã debitã viduis et continentibus per trigesimũ gloriã debitã coniugatis ut exponit B. Hier. sup. marc. et l.° 2. in Jovinian. Aug. de S. Virg.ᵗᵉ c. 44. quos alij p̃res et expositores plurimũ sequunt.ʳ Ostigr com̃ unanime sensu SS. P̃rum et contra definitionẽ Theolog. Conc. q. superius allat. Ɉmmo cum aperta sacrarũ literarum testim.ᵃ affirmare inter opera virtutũ a caritate imperata nullã aliã inæqualitatẽ intercedere ad effm̃ promerendæ vitæ æternæ p̃ter eã quæ ex maiori vel minori caritatis intentione proficiscitur, atq. idcirco nullo mõ ferri ut eã esse sm̃ã quæ id asserat quin potius publico lu.ᵃ decreto non a Gymnasijs modo et scholis Theologorũ sed ab universa Catholica lu.ᵃ esse eliminandã.

Censura 8.ᵃ propõnis

Non est quod multũ in huius ac sequent. propõnum notis immoremur nam ex præcedẽ abunde et notata a nobis sunt et confutata, sed illud speciali addenduz q. piæ aures audire perhorrescunt minimẽ non esse maiori gloria dignũ mori pro X.° qz calare porrũ frigidæ pauperi sitienti pan. bus ex parte caritatis quæ actus elicitur et quæ movetur qui ad hominẽ operi nec sanctiorẽ esse eũ qui pest qz se ex suavitate ex caritate in Deum tali Sũ Lucias relationis in deod. cum sit tali occasio morte quã subire non timebat subijt p. X.po nullo actu caritatis de novo elicito nõ inquam sunt sanctiorẽ illo esse qui cum pari intensione caritatis et suavitate in Deum perhibet eadem occõnẽ mortis oblata se abscondit. Interim vero vi pœ...

dentis relatione quae ac et nearia in Deum retulerat potum frigidae pauperi ministrauit, certe si Lucas una uera est utergs eoque sanctus ac beatus erit in coelo;† hanc tam impiā prop.em audire ecclesiae

† Verū Catholicas aures

mirē cum hu.am uideant tam singulari affectione prosequi martyrū triumphales Coronas, tantis laudibus extollere martyrū merita, neque admirandū est, cū Xp̄s Dn̄s tanto opere martyres commendet Matt. 10. dicens oēs qui confitebuntur me corā hoībus confitebor et ego eū corā prē meo et Joan. 15. maiorē caritatē nemo habet.

Censura 9.ae propōnis

Quem 7.am propōnem notauimus pro huius ecclesiae animaduersione sufficiens sanctiq Prēs et Conc.a, ibi adducta expresse damnant doctrinā hic tradita, quae ad Virginitatē attinet et uoluntariā paupertatē et cū eam propōnem adducunt sacrarū literarū testim.a quediam retulimus ut patet ex Hier.o in illo lib. 2. in Jouinian. cape allato ex alijs prībus quibus consentiens Trid.m sess. 24. c. 10. definiuit in hunc modum, si quis dixerit non esse melius ac beatius manere in uirginitate aut coelibatu quam iungi matrimonio anathema sit maiori quo beat.ne singulo suę gliā eternali sui fidem Conc. Trid. digna est uirginitas quam coniugiū atque adeo apertus est error oppositū docere quod docet hic auctor ut pluribus hic opus non sit.

Censura 10. propōnis

Cont hanc propōnem satis superque dictū est in aīaduersione in tres prōs cū si n. uerū eēt quod hic dicitur gloriam scz eternalem quae per modū mercedis et stipendij iustis in coelo dabitur pro bonis operibus solo actu intensiore adque caritatis adequare ~~commensurandā~~ esse quem actū iustus habuit in tota uita, nulla priorū bonorum operū habitarentur efficitur neque aut alia bona opera nō fuisse meritoria ~~aut certe~~ incrementi grā et gloriā eternalis aut certe plurima merita irremunerata manere quod utrumque erroneū esse supra ostendimus, nouis igr̄ arg.tis ad hanc propōnem euertendā opus non erit

7

No Caja
1
A-44